

Τελεσίγραφα Αντίστασης: προς υπεράσπιση των καταλήψεων

του Μηνά Μπλάνα

Οι καταλήψεις κτηρίων βρίσκονταν πάντοτε στο στόχαστρο της εξουσίας. Είτε μιλάμε για καταλήψεις που δημιουργούνταν από - και για- καθαρά ιδεολογικούς σκοπούς είτε από την ίδια την ανάγκη για στέγαση. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, από την προεκλογική της κιόλας καμπάνια, προχώρησε σε δεσμεύσεις για την εφαρμογή του δόγματος «Νόμος και Τάξη» κατά τη διακυβέρνηση της. Καθώς, όπως έλεγαν ως αντιπολίτευση -κι ακόμα το λένε, ο ΣΥΡΙΖΑ, των παραπάνω από 10 εκκενώσεων καταλήψεων, μεταξύ αυτών και οι 3 στεγαστικές καταλήψεις στην Θεσσαλονίκη (Ορφανοτροφείο, Λεωφόρου Νίκης και Hurriya), έδειχνε ανοχή στους «μπαχαλάκηδες».

Η δημιουργία του εσωτερικού εχθρού

Κάπως έτσι και παρά το γεγονός ότι οι διώξεις κατά αναρχικών και οι εκκενώσεις κοινωνικών χώρων συνεχίζονταν αμείωτα επί ΣΥΡΙΖΑ, η ΝΔ με τη βοήθεια των ΜΜΕ αποτύπωσε την εικόνα ενός σκηνικού χάους γύρω από τις καταλήψεις, τα πανεπιστήμια και συγκεκριμένες περιοχές και την πρόσφερε στο πιάτο ζούνε μακριά από τα Εξάρχεια ή δεν έχουν επαφή με τις κατά τόπους καταλήψεις και τις δράσεις τους. Κατόρθωσαν να κατασκευάσουν και να προωθήσουν την εικόνα του «παράνομου», συσχετίζοντάς τη με ολόκληρες περιοχές και κτήρια, τα οποία λειτουργούν εκτός της κρατικής επιβολής.

Κατ' αυτόν τον τρόπο και με τρομολαγνικά «ρεπορτάζ», τα οποία παρουσιάζουν μία δήθεν έκρηξη της ανομίας στο κέντρο της Αθήνας, νομιμοποίησαν -ας κρατήσουμε και μια επιφύλαξη σε αυτό- την κρατική καταστολή στα μάτια του κόσμου. Για να περάσουμε σε αυτό το στάδιο, χρειάστηκε πρώτα να δημιουργηθεί ένας εσωτερικός εχθρός. Κι αυτός βρέθηκε τόσο στους

«μπαχαλάκηδες», όπως τους ονομάζουν, αναρχικούς/αντιεξουσιαστές, όσο και στους πρόσφυγες/μετανάστες. Με διαφορετικές αιχμές αλλά για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Για την εφαρμογή του Ποινικού Δίκαιου του Εχθρού και της κατάστασης εξαίρεσης πάνω στα εγχειρήματα και τα σώματά τους. Για την άσκηση της κατασταλτικής κρατικής πολιτικής (ωμή βία, τραμπουκισμοί από δυνάμεις ασφαλείας, απαγωγές, έφοδοι σε σπίτια χωρίς εντάλματα, κατηγορητήρια χωρίς καμία υπόσταση κι άλλα πολλά) από την μία και για τον αποκλεισμό, την φυλάκιση και τον θάνατο ανθρώπων από την άλλη.

Η έννοια του εσωτερικού εχθρού σημαίνει ένα άτομο, μία ομαδοποίηση η οποία απειλεί με την δράση του την κοινωνική ειρήνη και συνοχή και γι' αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί ως εχθρός με ειδικούς Νόμους γι' αυτόν. Εύλογα μπορεί να αναρωτηθεί ο καθένας, αν όλα αυτά αφορούν μονάχα κάποιους «άτακτους» ή μπορούν να εφαρμοστούν στο σύνολο της κοινωνίας, σε περίπτωση διαμαρτυρίας για το οποιοδήποτε ζήτημα. Και η απάντηση σαφώς γέρνει προς τη δεύτερη επιλογή.

Αν δεν πείθεστε, ρωτήστε κατοίκους από τις Σκουριές στην Χαλκιδική να σας πούνε την γνώμη τους για το πώς ένα χωριό βρέθηκε στο εδώλιο για την αντίσταση του στην εξόρυξη χρυσού.

Από την άλλη, θα μπορούσε κάποιος σκεπτόμενος άνθρωπος να αναρωτηθεί πως ορίζεται και η κοινωνική ειρήνη και συνοχή. Και σ' αυτό θα ανακάλυπτε πολλά παραθυράκια. Ας πούμε, ποιος ακριβώς απειλεί και ποιος ακριβώς ασκεί βία καθημερινά; Μήπως είναι η αντίσταση που ποινικοποιείται; Οι ερωτήσεις αυτές είναι κυρίως ρητορικές. (Για περισσότερα, βλ. το κείμενο του Σπύρου Τζουανόπουλου *Ποινικό Δίκαιο του Εχθρού*).

Αυτά τα ζητήματα που έχει ανάγκη ως πρωτίστης σημασίας η Ν.Δ., πρόκειται να αποτελέσουν και τον πονοκέφαλο της κυβέρνησης - πέρα από τα όποια οικονομικά - αντεργατικά μέτρα που θα πλήξουν το σύνολο της κοινωνίας και τις κατώτερες τάξεις. Η ακραία καταστολή με την κατάργηση του ασύλου, την αστυνομική

κατοχή, ασυδοσία και τυφλή βία και η ποινικοποίηση της ίδιας της ύπαρξης με τη δημιουργία νέων φυλακών για μετανάστες/πρόσφυγες. Κι αν από την μία μεριά έχουμε μία κοινωνία της αντίστασης και της αλληλεγγύης να βγαίνει μπροστά, από την άλλη, δυστυχώς, έχουμε το κατά βάση συντηρητικό κομμάτι των τοπικών κοινωνιών που αντιδρά σε κάθε κίνηση μετακίνησης μεταναστών στην περιοχή τους. Στο τελευταίο συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό τα ΜΜΕ, καλλιεργώντας αυτό το κλίμα ξενοφοβίας και ρατσισμού με το να παρουσιάζουν τους ανθρώπους ως εισβολείς. Έτσι οι πρόσφυγες/μετανάστες βρίσκονται μετέωροι να πληρώνουν το πιο ακριβό τίμημα, αφού τους κλείνουν φυλακή μόνο και μόνο επειδή υπάρχουν.

H

χρησιμότητα των κτηρίων

Παράλληλα, αρκεί μονάχα να είναι κατειλημμένο ένα κτήριο για να εκκενωθεί. Δεν έχει σημασία αν το κτήριο αποκτήσει χρησιμότητα στο μέλλον από το κράτος, δικαιολογία που πάντα χρειαζόταν για να νομιμοποιήσει κοινωνικά την οποιαδήποτε εκκένωση. Προτιμούν να είναι άδειο, έρημο, χωρίς να ικανοποιεί καμία κοινωνική ανάγκη, χτίζοντας και μπαζώνοντας τις εισόδους

του, παρά να είναι ένα κτήριο γεμάτο δημιουργία, ζωή και ανησυχία για το αύριο όλων μας.

Αυτό που ξέρουν, άλλωστε, οι κρατούντες είναι πως τα -κατά τα άλλα- έγκριτα δημοσιογραφικά συνεργεία θα μιλήσουν για επιτυχημένες επιχειρήσεις της Αστυνομίας, για σπείρες τρομοκρατών σε υπόγεια πανεπιστημίων με μπουκάλια βότκας και για «άθλιες» συνθήκες διαβίωσης στις καταλήψεις προσφύγων. Αυτά αρκούν για να δικαιολογήσουν πλέον τα πάντα. Το ξυλοφόρτωμα σε ανθρώπους από ΜΑΤ και το μοίρασμα του μισού Ποινικού Κώδικα ως κατηγορητηρίου. Τρομοκράτης σου λένε! Την ίδια στιγμή που στη θέση τους θα μπορούσε να ήταν ο καθένας και η καθεμία, που απλά αποφάσισε να βγει ένα βράδυ στα Εξάρχεια. Στα ίδια Εξάρχεια, το λεγόμενο «άβατο» όπως το έχουν βαφτίσει τα ΜΜΕ, που φοβάσαι να κυκλοφορήσεις πλέον λόγω της αστυνομοκρατίας και των ναρκομαφιών που βρίσκονται μόνιμα στην πλατεία. Πώς είναι δυνατόν να γίνεται εμπόριο ναρκωτικών μέρα-νύχτα, ενώ η αστυνομία βρίσκεται σε κάθε γωνία; Ρωτήστε τους δημοσιογράφους και το κράτος. Εντολές εκτελούνε άλλωστε.

Τι είναι εν τέλει οι καταλήψεις;

Είναι γιάφκες; Απειλούν τους γείτονες; Είναι κέντρα ανομίας;

Ένα κτήριο που τελεί υπό κατάληψη από κάποια ομάδα στεγάζει τις ίδιες τις ιδέες και ανάγκες της. Μπορεί να καλύπτει την ανάγκη για στέγαση, όπως γίνεται σε πολλές περιπτώσεις ανά την Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα σε χώρες όπου καταγράφεται αρκετά μεγάλο στεγαστικό ζήτημα όπως είναι η Βενεζουέλα για παράδειγμα, αρκετοί πολίτες αντιμετωπίζοντας την στεγαστική κρίση έχουν κάνει κατάληψη σε άδειες πολυκατοικίες ζώντας ως κοινότητες εκεί μέσα. Δηλαδή οι ίδιοι οι κάτοικοι καταφεύγουν σε αυτή τη λύση, όπως και στην Ιταλία, ως μία λύση στις εξώσεις, στα υψηλά ενοίκια λόγω του Airbnb και του λεγόμενου εξευγενισμού των περιοχών.

Μία κατάληψη σημαίνει την άρνηση της ιδιοκτησίας. Δημιουργεί το αίσθημα της κοινοκτημοσύνης. Η λογική πίσω από την

δημιουργία της είναι το απλό: γιατί ένα κτήριο να μένει αχρησιμοποίητο, ενώ μπορούμε να του δώσουμε ζωή κι έναν άλλο χαρακτήρα και νόημα;

Στις περισσότερες καταλήψεις πάντως η δράση είναι δημόσια, με την έννοια πως ό,τι συμβαίνει στον χώρο είναι ανοιχτό προς όλους/ες. Ανακοινωμένες βραδιές οικονομικής ενίσχυσης για την δράση εγχειρημάτων και πολιτικών συλλογικοτήτων, πολιτικές εκδηλώσεις, προβολές ταινιών, συναυλίες, μαθήματα κι άλλα δημιουργικά εγχειρήματα που ξεπηδάνε μέσα από την θέληση για ζωή πέρα από τα δεσμά του κράτους και του καπιταλισμού. Είναι αυτοδιαχειριζόμενες, δηλαδή υπάρχει μία συνέλευση με αμεσοδημοκρατικά χαρακτηριστικά που αποφασίζει για την λειτουργία τους. Άλλοτε ανοιχτή, άλλοτε πιο κλειστή, πάντοτε πέρα από ρατσιστικές και σεξιστικές λογικές. Με τα καλά και με τα στραβά τους, αποτελούν αυτό που λέμε έναν χώρο όπου οι άνθρωποι αυτοοργανώνονται και συμμετέχουν, δημιουργώντας την αίσθηση της κοινότητας και της αλληλοβοήθειας.

Κι αυτό είναι που δεν θέλει το Κράτος. Να σκέφτεται ο κάθε πολίτης ότι μπορεί να το αμφισβητήσει, να ζήσει χωρίς αυτό και το καπιταλιστικό σύστημα, να δημιουργήσει μία εναλλακτική ως προς αυτά. Γι' αυτό απειλούν με εκκενώσεις και όχι για κάποια δήθεν νομιμότητα. Τα κτήρια, όμως, παρ' ότι σημαντικά δεν σταματάνε να είναι σημεία αναφοράς για τις ιδέες. Κι αυτές οι ιδέες δύσκολα καταστέλλονται και εκκενώνονται από τα μυαλά των ανθρώπων όσο υπάρχει καταπίεση, εκμετάλλευση και ο εξευτελισμός της ίδιας της ζωής από το Κράτος και το οικονομικό σύστημα που υπηρετεί πιστά.

Ακολουθεί το κείμενο από την κατάληψη Rosa Nera στα Χανιά που δόθηκε ως απάντηση στο τελεσίγραφο του Υπουργείου:

Ανακοίνωση από κτήριο που τελεί υπό κατάληψη

Καλούνται όσοι εκμεταλλεύονται εργασία να αυξήσουν τους μισθούς κατά 200%, μειώνοντας αναλόγως τα ωράρια ή να προχωρήσουν στη συλλογική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής που κατέχουν κλέβοντας τον ανθρώπινο μόχθο.

Καλούνται επίσης να παραιτηθούν άμεσα από κάθε πολιτική ιδιότητα όσοι παρανόμως παραβιάζουν τις διεθνείς συνθήκες προστασίας των προσφύγων δολοφονώντας τους, φυλακίζοντας και απαγάγοντας ακόμα και παιδιά για να τα κλείσουν σε απάνθρωπα κλειστά κέντρα κράτησης χωρίς πρόσβαση στην υγεία και την παιδεία.

Καλούνται όσοι απελαύνουν πρόσφυγες να εγκαταλείψουν τη χώρα και να παραδώσουν τις αρμοδιότητες για την προστασία των προσφυγικών ζών στα διεθνή κινήματα αλληλεγγύης.

Η προθεσμία για την υλοποίηση των εντολών είναι 15 ημέρες από την δημοσίευση της παρούσης στον τύπο. Αλλιώς δεν θα τα πάμε καλά... γλυκά το λέμε.

Ραντεβού στους δρόμους.

Συνέλευση Αλληλεγγύης σε Καταλήψεις και Πρόσφυγες

Χιλή: Το τέλος της νεοφιλελεύθερης αφήγησης

Η Χιλή ζει μια από τις μεγαλύτερες κινητοποιήσεις μετά την επιστροφή τους στη δημοκρατία το 1990. Από τις 19 Οκτώβρη πολίτες διαφόρων πόλεων της Χιλής βρίσκονται στους δρόμους και ζητούν μια ζωή άξια να βιωθεί από όλους και όχι από τους λίγους. Ακολουθεί η συνέντευξη που πήρε η Βαβυλωνία από την ακτιβίστρια-φεμινίστρια Bree Busk, η οποία συμμετέχει στις κινητοποιήσεις στο Σαντιάγκο της Χιλής.

Μετάφραση: Θεόφιλος Βανδώρος

Επιμέλεια: Ελιάννα Καναβέλη, Στέφανος Μπατσής

Βαβυλωνία: Λίγο πριν το ξέσπασμα της εξέγερσης, η Χιλή είχε χαρακτηριστεί σύμφωνα με τα λεγόμενα του Προέδρου Πινέιρα ως “μία όαση μέσα στη καρδιά της ανήσυχης Λατινικής Αμερικής”, συνεπώς δεν έχουμε παρά να θεωρήσουμε τη Χιλή ως ένα γίγαντα που κοιμάται. Κάτω από την ήρεμη επιφάνεια, ποιες ήταν οι κοινωνικές δυναμικές που οδήγησαν στην τρέχουσα εξέγερση όλης της χώρας;

Bree Busk: Η παρούσα κυβέρνηση είχε επενδύσει πολλά στην προβολή της Χιλής προς τον έξω κόσμο ως χώρα της σταθερότητας

και των πολιτικών που είναι φιλικές προς την επιχειρηματικότητα. Επίσης, πολλοί Χιλιανοί είχαν πιστέψει σε αυτό το όνειρο, πιστεύοντας πως οι νεοφιλελεύθερες οικονομικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη δικτατορία του Πινοσέτ, τελικά θα τους ανέβαζαν στη μεσαία τάξη. Όμως είναι αδύνατο να αγνοηθεί το γεγονός πως το διευρυνόμενο χάσμα ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς, καθορίζει κάθε πλευρά της ζωής σε αυτή τη χώρα. Εάν έχεις χρήματα, έχεις τη δυνατότητα πρόσβασης στο ιδιωτικό σύστημα υγείας όπως και στα καλύτερα σχολεία και Πανεπιστήμια. Αν δεν έχεις όμως είσαι δέσμιος σε ένα διαρκή αγώνα επιβίωσης. Οι χαμηλοί μισθοί, έναντι ενός πολύ υψηλού κόστους ζωής, οδηγούν πολλούς ανθρώπους να χρεωθούν. Η πραγματικότητα αυτή έχει γίνει ιδιαίτερα προφανής στον μέσο Χιλιανό και αρκετοί πολίτες οργανώνονται σε κοινωνικά κινήματα για να επιτεθούν στο σύστημα από διάφορες πλευρές. Η τρέχουσα εξέγερση δεν προκάλεσε τόσο μεγάλη έκπληξη επειδή ήρθε ως εξέλιξη 30 ετών κινήματων που απαιτούσαν την εξάλειψη της οικονομικής κληρονομιάς της δικτατορίας.

Διαδηλωτές στους δρόμους του Σαντιάγο ενώ στο βάθος καπνοί τυλίγουν την Plaza Italia. (Φωτογραφία Bree Busk)

B: Φαίνεται πως οι άμεσες διεκδικήσεις των κινητοποιήσεων είναι η άμεση παραίτηση του προέδρου Πινέιρα και ένα νέο σύνταγμα. Ας υποθέσουμε πως σύντομα ικανοποιούνται και τα δύο αιτήματα. Τι πρόκειται να αλλάξει στη Χιλή; Τα αιτήματα αυτά, στοχεύουν περισσότερο στο συμβολικό επίπεδο ή μήπως είναι απαραίτητα για τη θεραπεία των οικονομικών ανισοτήτων;

B.B: Πιστεύω πως η κυβέρνηση Πινέιρα θα ήθελε πάρα πολύ, όλα αυτά να παραμεριστούν. Μετά από το πρώτο Σαββατοκύριακο της εξέγερσης, άρχισε να προσφέρει ψευδο-μεταρρυθμίσεις σαν να μοίραζε κομφετί τις Απόκριες. Όμως αυτές οι μεταρρυθμίσεις δεν ήταν εκείνες που ήθελε ο λαός. Εάν πρότεινε ένα νέο σύνταγμα, ο λαός θα το αρνιόταν αμέσως επειδή το αίτημα είναι για μία συντακτική συνέλευση από τα κάτω, δηλαδή, ένα σύνταγμα που θα εκπορεύεται από το λαό και όχι από την κυβέρνηση. Αν επιτύχουμε αυτή τη διαδικασία, πιστεύω πως θα ήταν πολύ σημαντικό για τη χώρα. Το σύνταγμα γράφτηκε κατά τη διάρκεια της δικτατορίας και υπηρετεί ως νομική βάση για τις σκληρές οικονομικές πολιτικές ενάντια στις οποίες ξεσηκώθηκε ο λαός. Επίσης προστατεύει κάποιες αυταρχικές πρακτικές που ο λαός θέλει να τις δει να καταργούνται. Βέβαια, κάποιοι άλλοι ελπίζουν πως η διαδικασία των συνταγματικών συνελεύσεων θα σταθεί ικανή να θεσμίσει άμεση δημοκρατία στο επίπεδο της γειτονιάς. Αν συντονιστούν όλες μαζί, αυτές οι οριζόντιες οργανώσεις γειτονιάς θα μπορούσαν να γίνουν η βάση μιας αληθινής αντιεξουσίας, ικανής να απαιτήσει πολλά περισσότερα.

B: Παρακολουθώντας βίντεο από τις κινητοποιήσεις ή κοιτάζοντας φωτογραφίες των διαδηλώσεων, παρατηρούμε κυρίως σημαίες της Χιλής και ελάχιστα αριστεριστικά, κομμουνιστικά και αναρχικά πανό και πλακάτ. Αναρωτιόμαστε ποιος είναι ο ρόλος τους; Κατά πόσο και με ποιο τρόπο προσπαθούν να μεταστρέψουν τη διάθεση της εξέγερσης προς ένα πιο αντικαπιταλιστικό ή και επαναστατικό δρόμο;

B.B: Είναι απόλυτα ακριβές το γεγονός πως τα πολιτικά κόμματα δεν κινητοποιούνται με τις σημαίες τους στις μεγαλύτερες διαδηλώσεις και πορείες. Σε ένα επίπεδο αυτό δείχνει πόσο ενωμένος αισθάνεται ο λαός αυτή τη στιγμή. Νιώθουν περισσότερο ως Χιλιανοί παρά ως μέλη ενός συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος. Από τη έναρξη της εξέγερσης αρκετά νέα σύμβολα έχουν κάνει την εμφάνιση τους, συμπεριλαμβανομένης μιας εκδοχής της χιλιανής σημαίας που είναι σχεδόν τελείως μαύρη. Αυτή τη στιγμή, με αυτή τη μαύρη εικόνα εκφράζεται το πώς αισθάνονται οι άνθρωποι για τη χιλιανή δημοκρατία. Υπάρχει, επίσης, το γεγονός πως τούτες οι κινητοποιήσεις στοχεύουν σε περισσότερα από τη συντηρητική κυβέρνηση του Πινέιρα. **Τα αριστερά κόμματα που συμμετείχαν στην κυβέρνηση, μετά την επιστροφή της δημοκρατίας το 1990, είναι επίσης ένοχα στα μάτια του λαού.** Όταν βρέθηκαν στην εξουσία, τόσο τα αριστερά όσο και τα δεξιά κόμματα, διατήρησαν τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές που κληρονόμησαν και κατέφυγαν στη βία ενάντια στον πληθυσμό. Στην πραγματικότητα, παρά τη μεγάλη τους βάση, τα αριστερά κόμματα άφησαν πίσω τους τα πολλά και εντυπωσιακά κοινωνικά κινήματα. Τώρα φυσικά, τα κόμματα αυτά ανυπομονούν να γίνουν οι μεσολαβητές ανάμεσα στο λαό και την κυβέρνηση και εργάζονται σκληρά για να ρευστοποιήσουν τα τρέχοντα γεγονότα σε μελλοντικές εκλογικές νίκες. Το πιθανότερο αποτέλεσμα είναι πως οι προσπάθειές τους θα διασπάσουν και θα εξασθενήσουν το κίνημα.

B: Η αστυνομική βαρβαρότητα είναι προφανής και ο στρατός είναι παρών στους δρόμους. Πολλοί αναλυτές υποστηρίζουν πως οι λόγοι για την επιτυχία των κινητοποιήσεων είναι ότι οι νέοι δεν έχουν μνήμες από τη δικτατορία του Πινοσέτ και πως αυτό το γεγονός τους κάνει ατρόμητους. Πώς νιώθουν σήμερα οι Χιλιανοί για την κρατική καταστολή; Νιώθουν ότι είναι δυνατό να συμβεί ένα άλλο πραξικόπημα; Πώς οργανώνουν και υπερασπίζονται τις συνελεύσεις τους, τις διαμαρτυρίες τους, τις πολιτικές τους;

B.B.: Πέρασα τα πρώτα 30 χρόνια της ζωής μου στις ΗΠΑ και όταν έφτασα στη Χιλή σοκαρίστηκα από τη λαϊκή δυσαρέσκεια ή και το

μίσος ενάντια στους “racos” ή μπάτσους στη Χιλή. Ακόμα και άνθρωποι που δεν είχαν σχέση με την πολιτική είχαν μία αρνητική εικόνα για αυτούς. Η “ατρόμητη γενιά” ξεκίνησε μεγαλειώδεις φοιτητικές εξεγέρσεις το 2006 και ξανά το 2011 ως το 2013, κινητοποιώντας μία τεράστια μάζα υποστήριξης γύρω από αιτήματα για τα βασικά δικαιώματα, όπως η εκπαίδευση και το τέλος των ιδιωτικοποιήσεων σε όλες τους τις μορφές. Οι μαθητές γυμνασίου είναι γνωστό πως τακτικά εμπλέκονται σε συμπλοκές με την αστυνομία, με συνέπεια να έχουν κακοποιηθεί, συμπεριλαμβανόμενων και περιπτώσεων βασανιστηρίων. Όλα αυτά συνέβησαν σε καθεστώς “δημοκρατίας”. Στην παρούσα κατάσταση, μπορείς να δεις τη βαρβαρότητα σε μία τρομακτική κλιμάκωση. Η αστυνομία χρησιμοποιεί όπλα απώθησης πλήθους για να φιμώσει ή ακόμα και να σκοτώσει νεαρούς διαδηλωτές. Μέχρι τώρα πάνω από 200 άνθρωποι έχουν χάσει την όραση τους.

Όλα αυτά έρχονται να συμπληρώσουν ένα μεγάλο κατάλογο καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως απαγωγές και σεξουαλικά βασανιστήρια.

Ακόμα και άνθρωποι που δεν δέχτηκαν άμεσα πλήγματα, παραμένουν τραυματισμένοι όταν εκτίθενται σε τέτοια ακραία μορφή βίας. Για την παλαιότερη γενιά, το Καθεστώς Έκτακτης Ανάγκης ήταν ιδιαίτερα τρομακτικό. Για πρώτη φορά από τότε που ο Πινοσέτ καταψηφίστηκε και εγκατέλειψε την εξουσία, ο στρατός χρησιμοποιήθηκε για να καταστείλει τον πληθυσμό της Χιλής. Πολλοί αισθάνθηκαν πως γύρισε η δικτατορία. Εγώ προσωπικά ένιωσα τρομοκρατημένη καθώς παρακολουθούσα τα άρματα μάχης να κατεβαίνουν στους δρόμους. Δεν είχα ποτέ άλλοτε ανάλογη εμπειρία. Αν και το Καθεστώς Έκτακτης Ανάγκης έχει τελειώσει, η αστυνομία ενεργεί ουσιαστικά όπως ο στρατός και το επίπεδο της βίας είναι πολύ υψηλό. Σε αντίδραση, οι διαδηλωτές έχουν δημιουργήσει το δικό τους δίκτυο “άμεσης αντίδρασης” μέσω του οποίου ιατρικό προσωπικό προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του. Μπορείς να δεις ιατρικές ομάδες με προστατευτικές ασπίδες να ορμάνε ανάμεσα στους διαδηλωτές για να προσφέρουν βοήθεια. Αυτή την εβδομάδα έχουν γίνει ανοικτά

καλέσματα για δωρεές ιατρικού υλικού και μόνο του αυτό, αντικατοπτρίζει το μεγάλο αριθμό των ανθρώπων που έχουν τραυματιστεί. Επί πλέον, ομάδες φίλων, γειτόνων και συντρόφων έχουν στήσει μέσω του WhatsUpp “καταλόγους παρουσιών” ώστε να βεβαιωθούν πως όλοι είναι καλά στο τέλος κάθε ημέρας. Σε ότι αφορά σε ένα επερχόμενο πραξικόπημα, δεν νομίζω πως είναι πιθανό και δεν έχω ακούσει καμία υπόθεση γύρω από αυτό το θέμα. Ανεξάρτητα από όλες τις κινητοποιήσεις, η κυβέρνηση είναι ακόμα αξιοθαύμαστα σταθερή και δεν βλέπω καμία ξεχωριστή δύναμη, είτε από αριστερά ή και από δεξιά, έτοιμη ώστε να την ανατρέψει.

B: Η Χιλή έχει ένα από τα πιο ισχυρά φεμινιστικά κινήματα. Πιστεύεις πως αυτό έχει επηρεάσει την παρούσα κατάσταση; Ποια είναι η φεμινιστική προσέγγιση των των κινητοποιήσεων;

B.B.: Είμαι μέλος του Coordinadora Feminista 8 de Marzo (Φεμινιστικό Συντονιστικό της 8ης Μαρτίου), του συνασπισμού που ξεκινώντας από το 2018, υπήρξε ο κεντρικός πολιτικός κορμός του κινήματος. Κάτι το οποίο βρίσκω ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι πως όπως τα άλλα κινήματα που δημιούργησαν μεγάλες κινητοποιήσεις μέσα στο χρόνο (το φοιτητικό και το κίνημα ενάντια στο διεφθαρμένο σύστημα συντάξεων), το φεμινιστικό κίνημα στη Χιλή επικεντρώθηκε ουσιαστικά στη σκληρότητα του νεοφιλελευθερισμού.

Σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής, τα φεμινιστικά κινήματα έχουν αιτήματα να σταματήσουν οι γυναικοκτονίες ή να νομιμοποιηθούν οι εκτρώσεις. Την ίδια στιγμή οι Χιλιανές φεμινίστριες διαδήλωσαν με ένα πανό που έγραφε: “Ενάντια στο καθεστώς της διαρκούς επισφάλειας της ζωής”.

Κατά κάποιο τρόπο, η τελευταία αυτή περίοδος έντονης φεμινιστικής δραστηριότητας ήταν ο αεροδιάδρομος από όπου απογειώθηκε το αεροπλάνο της πλήρους εξέγερσης. Κι αυτό συνέβη επειδή το Φεμινιστικό Συντονιστικό της 8^{ης} Μάρτη θεωρούσε πως ο φεμινισμός ήταν μια ικανή δύναμη για να ενώσει τα πολλά

κοινωνικά κινήματα της χώρας. Κινήματα που επανενεργοποιήθηκαν χάρη στην ενέργεια που δημιούργησε το φεμινιστικό κύμα του 2018. Κοιτώντας προς τα πίσω, νομίζω πως μπορώ να πω ότι η θεώρηση τους ήταν η ορθή. Οι φεμινίστριες κατάφεραν να ενοποιήσουν ως ένα βαθμό την αριστερά και να δημιουργήσουν συμμαχίες ανάμεσα στους φοιτητές, τους συνδικαλιστές, το κίνημα κατά των φόρων και τις οργανώσεις δικαιωμάτων των μεταναστών. Αυτές οι συμμαχίες αντιπροσωπεύουν δυνητικά μία πηγή οριζόντιων δομών για την εξέγερση. Δυστυχώς όμως, εμφανίζονται ρωγμές ήδη καθώς διάφορες δυνάμεις αρχίζουν να διαχωρίζονται πάνω σε ιδεολογικά ζητήματα ή ακόμα και να συγκρούονται για την την εξουσία. Πέρα από αυτά, το κίνημα, επιφανειακά, βρίσκεται σε άνθηση. Η πορεία των φεμινιστριών της περασμένης Παρασκευής ήταν μεγαλειώδης, με φοβερή ενέργεια. Τόσο οι οργανωμένες, όσο και οι ανεξάρτητες φεμινίστριες, εμπλέκονται διαρκώς σε δράσεις διαμαρτυρίας και προπαγάνδας. Ένα από τα συνθήματα που ξεπήδησε το 2018 είναι: “ Ποτέ ξανά στην πίσω θέση. Δεν θα ξαναγίνει επανάσταση χωρίς εμάς”. Οι φεμινίστριες σίγουρα θέτουν αυτή τη δέσμευση στην πράξη σε τούτη την εξέγερση.

Από την πορεία που κάλεσαν φεμινιστικές συλλογικότητες στις 8 Νοέμβρη (Φωτογραφία Romina Akemi)

B: Υπάρχει μία μακρά ιστορία σεξουαλικής και πολιτικής βίας στη Χιλή και τη Λατινική Αμερική σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους όπως αυτές που περνάει τώρα η χώρα. Πιστεύεις πως όλη αυτή η έμφυλη βία που ασκείται στα σώματα των γυναικών εκφράζει μία προσπάθεια έμφυλης πειθάρχησης και ελέγχου των γυναικών;

B.B.: Απαντώ με απόλυτο τρόπο ναι! Εδώ και πολλά χρόνια υπήρξε θέση του φεμινιστικού κινήματος ότι η κρατική βία και η πατριαρχική βία είναι βαθιά διασυνδεδεμένες. Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας οι γυναίκες υπέστησαν βιασμούς και σεξουαλικά βασανιστήρια. Αυτό δεν γινόταν μόνο για να πειθαρχήσουν ατομικά “τον εχθρό” αλλά για να δημιουργήσουν ένα τρομακτικό παράδειγμα ως προς το τι μπορεί να σου συμβεί αν δεν καθίσεις πειθήνια στο σπίτι. Τώρα έχουμε καταγγελίες για βιασμούς και

σεξουαλικά βασανιστήρια με καθεστώς δημοκρατίας. Άρα μπορείτε να αντιληφθείτε το γιατί ο λαός δεν θα συγχωρήσει ποτέ τον Πινέιρα για όλα αυτά, ανεξάρτητα από το τι θέλει να προσφέρει.

Η Bree Busk είναι Αμερικανίδα αναρχική που ζει στο Σαντιάγκο της Χιλή. Εκεί είναι ενεργή στο φεμινιστικό κίνημα μέσω των συνελεύσεων March 8th Art και της Propaganda Brigade. Όταν δεν ζωγραφίζει τοιχογραφίες ή πραγματοποιεί καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, συνεχίζει να προσθέτει κεφάλαια στο χρονολόγιο της εξελισσόμενης κατάστασης στη Χιλή, γράφοντας στα αγγλικά. Είναι ακτιβίστρια της ελευθεριακής κομμουνιστικής οργάνωσης φεμινιστριών Solidaridad.

Κι όμως, η Χούντα τελείωσε το '73

του Νίκου Μαρκετάκη

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου συνέτριψε τα σχέδια των χουντικών για μια ελεγχόμενη -απ' τους ίδιους φυσικά- μεταπολίτευση. Αυτή είναι η σπουδαιότερη αλήθεια του. Συνέτριψε ένα εξουσιαστικό πρόγραμμα που είχε όλες τις προϋποθέσεις να επιτύχει, καθώς το παλαιό πολιτικό προσωπικό ήταν παραπάνω από πρόθυμο να το υπηρετήσει, παίρνοντας εκείνο το τιμάριο εξουσίας, το οποίο θα αναλογούσε στην νομιμοφροσύνη του ενόπιου του στρατού και του ευρύτερου μιλιταριστικού κράτους που είχε στηθεί κατά την επταετία. Ένα τιμάριο μόνιμο και εγγυημένο από την ίδια τη φύση αυτής της κατ' όνομα φιλελευθεροποίησης, η οποία όσο εγγυόταν τη μόνιμη και «νόμιμη» πρωτοκαθεδρία του Στρατού στην άσκηση της κρατικής εξουσίας, άλλο τόσο θα φρόντιζε για την μακροήμερευση του πιστού πολιτικού προσωπικού που θα τη νεμόταν.

Έτσι ώστε μπορούμε με ασφάλεια να φανταστούμε τον Παπαδόπουλο και τον Παττακό ως και το θάνατό τους, σε βαθιά γεράματα, να προΐστανται αυτού του κράτους από θεσμικές θέσεις, υποτίθεται τιμητικές, μα καθόλα ουσιαστικές, όπως λ.χ. οι Βρετανοί βασιλείς. Ασφαλώς γνωρίζουμε ότι οι βασιλείς στο Ηνωμένο Βασίλειο εγγυώνται θεσμούς φεουδαρχικούς, διόλου διακοσμητικούς, διόλου υπόγειους και αθέατους, αλλά απολύτως φανερούς, νόμιμους και άκρως εξουσιαστικούς. Φέρ' ειπείν, στη Μεγάλη Βρετανία υπάρχουν οι ευγενείς υπό των βασιλέων, που ως τσιφλικάδες κατέχουν ένα τεράστιο ποσοστό της ιδιόκτητης γης, προνόμιο κατ' ουσίαν ελέω θεού, το οποίο ουδέποτε αμφισβητείται από τον βρετανικό εθνικό κορμό – ήτοι ολόκληρο το πολιτικό σύστημα. Πέραν, φυσικά, του ότι η μη ιδιωτική γη, η δημόσια ας πούμε, τυπικά ανήκει στην βασιλική οικογένεια. Οι συγκρίσεις ίσως να είναι πιο εύληπτες, βέβαια, με καθεστώτα ακόμα λιγότερο φιλελεύθερα από τις βασιλευόμενες δημοκρατίες τύπου Η.Β. – ας κοιτάξουμε το ρόλο του Κόμματος λ.χ, στην Κίνα, ή το ρόλο του Στρατού στην Τουρκία προ Ερντογάν.

Στα καθ' ημάς, λοιπόν, η εξέγερση του Πολυτεχνείου απέτρεψε μια ανάλογη εξέλιξη, ένα κράτος δηλαδή στο οποίο ο μιλιταρισμός ως εξουσιαστικό μπλοκ δεν θα αρκούσαν μονάχα στη φανερή αναπαραγωγή του μέσω των γιγαντωμένων ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, καθώς και στην κεκαλυμμένη άσκηση της δικαστικής εξουσίας και της εξωτερικής πολιτικής, έχοντας ουσιαστικά υπό τον έλεγχο του το δικαστικό και διπλωματικό σώμα αντίστοιχα -όπως συμβαίνει σήμερα δηλαδή. Στο κράτος που φιλοδοξούσαν να δομήσουν οι δικτάτορες μέσω της διακηρυγμένης «φιλελευθεροποίησης», ο Στρατός θα εξασφάλιζε για τον εαυτό του το θεσμικό στάτους μιας upper class στο πλαίσιο ενός θεσμικά ταξικού απαρτχάιντ. Ένα στάτους απρόσβλητο, αναπαλλοτρίωτο και κληρονομικό.

Αυτός είναι ο λόγος που το Πολυτεχνείο του '73 θα βυσοδομείται εσαεί από τους εγχώριους караβανολάγνους, χουντόψυχους και φασίστες.

Υπάρχει και γραμμή αίματος, και σχέση υλικών προνομίων, που συνέχει τους χουντόψυχους αυτής της χώρας, η οποία εκπορεύεται από τις λέςχες αξιωματικών και τους συλλόγους εφέδρων, από την εποχή του Όθωνα και εξής. Ως γνωστόν, ελλείπει ευγενών στο νεοσύστατο κράτος, ο Στρατός κυρίως αυτόν το ρόλο ανέλαβε να διεκπεραιώσει, υπό την ελέω θεού σκέπη του Στέμματος. Και πάνω στον κολοφώνα της δύναμής του, στα πρόθυρα της πιο θεαματικής εξουσιαστικής εδραίωσής του, έχοντας ήδη ξεφορτωθεί ως περιττό ακόμα και το ιδεολογικό δεκανίκι του, το Στέμμα, η εξέγερση του Πολυτεχνείου έδωσε στον εγχώριο μιλιταρισμό το πιο βαρύ αλλά και αναπάντεχο πλήγμα, ανατρέποντας πλήρως δρομολογημένες εξελίξεις και βέβαιες προοπτικές.

Οι συγκρίσεις με το διεθνές περιβάλλον της εποχής είναι -και πάλι- δελεαστικές και διαφωτιστικές για το μέγεθος και την ποιότητα του αυτού του πλήγματος. Η Δύση συνταράσσεται από τα νεολαιίστικα κινήματα αμφισβήτησης της δεκαετίας του 1960. Το αντιπολεμικό κίνημα ως αυθεντικά αντιμιλιταριστικό κλονίζει συθέμελα εκ των έσω το αμερικανικό ιμπέρριουμ. Και ενώ ο γαλλικός Μάης του 1968 επαναφέρει ολικά τα αντικαπιταλιστικά προτάγματα, ταυτόχρονα η σοβιετική στρατοκρατία δέχεται το πρώτο θανάσιμο χτύπημα στην Τσεχοσλοβακία. Σε πλήρη αντιδιαστολή, λοιπόν, εδώ, στο νοτιοανατολικό άκρο των Βαλκανίων, στις παρυφές της Δύσης, με ένα σαφώς ξενοκίνητο πραξικόπημα η Ελλάδα μπαίνει στο γύψο.

Η μεσοπολεμικού ύφους στρατιωτική αριστοκρατία αποκτά τον ολοκληρωτικό έλεγχο του κράτους και στον έκτο χρόνο της εξουσίας της ξεφορτώνεται και την βασιλεία. Το παλαιό πολιτικό σύστημα που την εξέθρεφε ως εγγυητή της, και από κοινού συνιστούσαν το διαβόητο «κράτος της Δεξιάς», βρίσκεται πρόσκαιρα εκτός νυμφώνος, γνωρίζει όμως το πρόσκαιρο και αναγνωρίζει την σκοπιμότητα της περιστασης, εξ ου και βρίσκεται σε φάση ανεκτικής αναμονής. Η Αριστερά πλήρως εξανδραποδισμένη στις φυλακές και στις εξορίες και διασπασμένη στα δύο παράφορα αλληλοσπαρασσόμενα ΚΚΕ, τιμωρείται ανηλεώς για το πρόσφατο αναθάρρεμά της στα Ιουλιανά – μόλις δηλαδή 15

χρόνια από την στρατιωτική ήττα της στον Εμφύλιο. Εκείνη η Αριστερά, που απείλησε την ίδια την υπόσταση του αστικού κράτους και ως εκ τούτου τη μιλιταριστική αριστοκρατία του.

Ανήμπορη επί έξι χρόνια για οποιαδήποτε ουσιώδη αντίδραση, κείτεται πλέον σε σπαραγματικούς -φοιτητικούς κυρίως- ολιγοπρόσωπους αντιστασιακούς θύλακες.

Έως τις αρχές του 1973, αν όχι ουσιαστική, σίγουρα όμως θεαματική και μετρήσιμη είναι η αντιδικτατορική δράση μονάχα ορισμένων κεντρών ένοπλων οργανώσεων, οι οποίες διέθεταν μια σχετική ευχέρεια κινήσεων, αφενός λόγω της μη σύνδεσης των νεαρών κατά βάση μελών τους με την καθ' ολοκληρίαν φακελωμένη Αριστερά, αφετέρου λόγω της υποστήριξης που διέθεταν από κάποιους πρώην θεσμικούς κύκλους της Ένωσης Κέντρου, οι οποίοι λόγω Ιουλιανών διακρίνονταν από μια πιο ριζοσπαστική αντιδεξιά διάθεση.

Όσον αφορά το κοινωνικό πεδίο, η ζωή συνεχιζόταν *as usual* για τον πολύ κόσμο. Η ελληνική κοινωνία δυστυχώς είχε ανεχτεί τη δικτατορία. Οι διωκόμενοι της δικτατορίας ήταν πάνω-κάτω οι ίδιοι που διώκονταν και πριν, οι νοικοκυραίοι συνέχισαν να είναι νοικοκυραίοι, έτσι που εν πολλοίς μπορούμε να πούμε πως η όποια αντιδικτατορική πάλη ήταν ουσιαστικά αμελητέα (αν εξαιρέσουμε φυσικά την απόπειρα τυραννοκτονίας, η οποία όπως προλέχθηκε έγινε από κεντρώους, και όχι αριστερούς). Η Χούντα δεν ήταν μια ανωμαλία. Αντιθέτως, ήταν η συνέχιση της κανονικότητας μετά την ανωμαλία των Ιουλιανών.

Αυτό που άλλαξε βέβαια ήταν η αποχαλίνωση και εξαχρείωση των φασιστών. Διώκτης πλέον μπορούσε να είναι πολύ πιο άνετα ο γείτονας, η θεία, ο συνάδελφος. Αυτή όμως η συνθήκη ήταν που επέφερε ένα βουβό και αδιόρατο συναίσθημα πνιγμού σε ευρύτερα της Αριστεράς κοινωνικά κομμάτια. Ένα αίσθημα αυτοσυστολής που ενώ δεν σε έστελνε -προφανώς- αυτόματα στην αντικαθεστωτική δράση και την παρανομία, καθίζανε όμως σαν βαρύ μέταλλο στο στομάχι μέρους της ελληνικής κοινωνίας, τουλάχιστον εκείνου

που δεν σιτιζόταν καταδίδοντας τον διπλανό του. Το γύψινο πέπλο που πλάκωνε την κοινωνία επέτασσε την προσοχή. «Να προσέχεις», λέγανε. Έτσι γενικώς κι αορίστως. Αν πρόσεχες, ήσουν υποτίθεται εντάξει. Αλλά γιατί να πρέπει να προσέχεις; Και τι ακριβώς; Και πώς ακριβώς; Κάνοντας ή μην κάνοντας τι;

Και το κομμάτι εκείνο που περισσότερο δυσκολευόταν να προσέχει ήταν η νεολαία. Η νεολαία δεν ξέρει να προσέχει, ούτε είναι φυσιολογικό να προσέχει. Δεν θέλει να προσέχει. Δεν έχει ευθύνες, δεν έχει στόματα να θρέψει, θέλει να ξεσκάσει, θέλει να ζήσει. Εν προκειμένω θέλει να ακούσει Rolling Stones, θέλει να αφήσει μαλλί και μούσι, θέλει να ντύνεται όπως γουστάρει.

Η μαθητιώσα, η εργαζόμενη, η νεολαία των γηπέδων και των σφαιριστηρίων, οι αλήτες, οι τεντιμπόηδες και οι γιεγιέδες, ήταν που έσπευσαν πρώτα απ' όλους να στηρίξουν τους πρώτους φοιτητές που μπήκαν στο Πολυτεχνείο, τον πρώτο πυρήνα της κατάληψης, την πρώτη μέρα. Αυτοί και αυτές υποχρέωσαν τις οργανωμένες φοιτητικές νεολαίες να μπουκνουν κι εκείνες στο Πολυτεχνείο και να στείλουν στο διάβολο τις Κεντρικές Επιτροπές και τους σχεδιασμούς τους για το μέλλον τους εντός της μελλοντικής φιλελευθεροποιημένης δικτατορικής Ελλάδας. Να στείλουν στο διάβολο τις αναλύσεις για τις συνθήκες, για τα μέσα της πάλης, για το ποια προτάγματα είναι οπορτουμιστικά και μαξιμαλιστικά και ποια όχι. Αυτή η άγρια νεολαία είχε και τη μερίδα του λέοντος στη λίστα των νεκρών.

Παρά ταύτα, κανείς και καμία δεν κλείστηκε στο Πολυτεχνείο για να πεθάνει και να γίνει σύνθημα στα πανό μας. Πιθανότατα σήμερα εμείς δεν μπορούμε να κατανοήσουμε αυτό που τους ώθησε σε μια τόσο θαρραλέα κίνηση, ειδικά εκείνους τους πρώτους, τους λεγόμενους προβοκάτορες. Σίγουρα όμως ήταν η δίψα για μια ζωή που να αξίζει κι όχι η μεταθανάτια δόξα. Και ίσως, μια εκτίμηση της κατάστασης και μια πρόσληψή της που διαφέρει στο μυαλό εκείνων που δεν το είχαν γυμνάσει στην πεποίθηση πως οι εκτιμήσεις είναι δουλειά άλλων, πιο ειδικών και αρμοδίων για

αυτές.

Συνιστά αναντίρρητη αλήθεια ότι οι πρώτοι φοιτητές που κλείστηκαν μέσα στο Πολυτεχνείο, ο αρχικός πυρήνας της κατάληψης που εξελίχθηκε σε ανοιχτή εξέγερση κατά της χούντας, εκτός από αλήτες για τον εθνικό κορμό και το καθεστώς, υπήρξαν για ένα 24ωρο και προβοκάτορες, στο μυαλό, στο στόμα και τις γραφίδες του λεγόμενου οργανωμένου ταξικού κινήματος. Κάτι βαλτοί δηλαδή, με «οπορτουνιστικά και άκαιρα συνθήματα», σε μια συγκυρία που για τις παράνομες μεν, οργανωμένες δε αριστερές νεολαίες, ακόμα και το «Κάτω η Χούντα» θεωρούνταν μαξιμαλιστικό -ή «πολιτικό», όπως το έκριναν οι οργανωμένες πρωτοπορίες- σύνθημα, για να τεθεί ανοιχτά και δημόσια.

Οι πρώτοι «300 του Πολυτεχνείου», ως «αυτόνομοι» (ή «τροτσκιστές» ή «αριστεριστές»), προφανέστα δεν έφεραν το βάρος της ιστορικής ήττας του Εμφυλίου να τους φρενάρει, να τους κάνει προσεκτικούς ή ρεαλιστές.

Δεν κουβαλούσαν τις φριχτές εμπειρίες του Γράμμου, των μετεμφυλιακών διώξεων, της εξορίας, ούτε το ιστορικό τους βάρος ως διάδοχοι εκείνων που τις είχαν. Είχαν την αναίδεια και την αποκοτιά εκείνων που δεν ξέρουν τι τους περιμένει αν χάσουν, εκείνων που δεν είχαν ηττηθεί ξανά στο παρελθόν, εκείνων που δεν υπολογίζουν τα πλην και τα συν της υποσχεθείσας «φιλελευθεροποίησης» του καθεστώτος. Αυτή η αναίδεια και αποκοτιά αρκούσε για να φαντάζουν ως προβοκάτορες στα μάτια εκείνων που ενώ είχαν κληρονομήσει ένα αντάρτικο που έφτασε πιο κοντά από ποτέ στην ανατροπή του αστισμού, μια απλή διαμαρτυρία μπορούσε να τους στείλει σε ένα ξερονήσι. Ήταν άγνωστοι -ακόμα- στην Ασφάλεια, αλλά ήταν επίσης άγνωστοι και στους φακελωμένους αριστερούς και κομμουνιστές της εποχής.

Εξαιτίας τους όμως, χάρη στην απaráμιλλη τόλμη και αδιανόητη αποκοτιά τους, τα δύο ΚΚΕ σύρθηκαν από τη στάση της συκοφαντίας σε αυτήν της στήριξης μιας τροχιάς χωρίς επιστροφή. Και μολονότι μετέπειτα έγιναν τιμητές της

εξέγερσης, αυτή δεν συνιστά αυτό με την οποία την επένδυσαν κατόπιν: την «κορύφωση της αντιδικτατορικής πάλης». Δεν συνιστά κορύφωση καμιάς «λαϊκής αντίστασης στην λαομίσητη χούντα». Δεν υπήρξε λαϊκή αντίσταση κατά της χούντας στην εφταετία, και η χούντα δεν ήταν λαομίσητη. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποκαθήρε την ελληνική κοινωνία.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ως εκ τούτου στέκεται ψηλότερα κι από τη μυθική διάσταση που της επένδυσε κατόπιν η επίσημη Αριστερά και το ΠΑΣΟΚ. Η πρωτοφανής εισβολή του αυθόρμητου λαϊκού παράγοντα -και πρώτα και κύρια της νεολαίας- στο πεδίο της πολιτικής, μακριά από και κόντρα σε κομματικούς υπολογισμούς και μεσιτεύσεις, σπάζοντας παραδοσιακές διαμεσολαβήσεις και θεσμίζοντας οριζόντια, ενάντια σε συντριπτικούς συσχετισμούς, έφερε -εκ του αποτελέσματος- την πιο βαθιά τομή στην ιστορία του νεοελληνικού κράτους: ήταν η απαρχή της δραστηκής εξέλιξης που έστειλε τους караβανάδες για πρώτη φορά στο παρασκήνιο της πολιτικής ζωής, περιορίζοντάς τους σε αυτό που διαισθητικά εντοπίζουμε σήμερα ως βαθύ κράτος.

Αιώνια δόξα και τιμή στους προβοκάτορες του Πολυτεχνείου, νεκρούς και επιζήσαντες. Δεν άξιζαν σε αυτόν το λαό τότε, και ο λαός αυτός δεν είχε να επιδείξει τίποτα που να αξίζει περισσότερο από κείνους. Ή όπως είπε κάποιος φοιτητής σε κάποιον άλλον την ώρα που τα τανκς έριχναν την πύλη: «τι θλιβερό που είναι να πεθάνουμε με την υπόκρουση του εθνικού ύμνου...».

Το Χονγκ Κονγκ, η Κίνα κι

Εμείς

Άρθρο του Sandro Mezzadra, καθηγητή Πολιτικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, στο Ντιούκ (ΗΠΑ) κ.ά. δημοσιευμένο στην Πλατφόρμα Αγωνιστικών Ερευνών (Plateforme d'Enquête Militante), με το οποίο επιχειρείται μία προσπάθεια κοινωνικής και ταξικής ανάλυσης της σύνθεσης του κινήματος στο Χονγκ Κονγκ καθώς και σύνδεσής του με την Κίνα και τα τεκταινόμενα σε αυτή.

Μετάφραση του Θεόφιλου Βανδώρου

Όποιος προσγειώνεται στο διεθνές αεροδρόμιο, στο τεχνητό νησί στα δυτικά του Χονγκ Κονγκ, θα δυσκολευτεί να πιστέψει πως για μέρες είχε καταληφθεί και ήταν ουσιαστικά αποκλεισμένο από χιλιάδες διαδηλωτών κατά το μήνα Αύγουστο. Εκατοντάδες ακυρωμένων πτήσεων, επιθέσεις των αστυνομικών δυνάμεων μέσα στο αεροδρόμιο, καταβράθρωση των τιμών των μετοχών της αεροπορικής εταιρείας Cathay Pacific (εθνικός αερομεταφορέας του Χονγκ Κονγκ) και αποκλεισμός της διεθνούς κινητικότητας ενός από τους πιο σημαντικούς οικονομικούς κόμβους. Όλα αυτά αρκούν ώστε να υποδείξουν την ισχύ ενός κινήματος μαζικού το οποίο για πάνω από τρεις μήνες συντάραξε το Χονγκ Κονγκ με μία εντυπωσιακή διάρκεια και μία αξιοθαύμαστη ικανότητα να αναμιγνύει διαφορετικές μορφές πάλης και πολιτικών πρωτοβουλιών. Αν και οργανωμένο μέσω δικτύων και κοινωνικών μέσων, το κίνημα αυτό εμφανίζεται άνευ ηγεσίας – φυσικά κάποιες περιπτώσεις ατόμων που προτάθηκαν ως δημόσιοι εκφραστές του δεν έλειψαν, χωρίς όμως να είναι πάντα ικανά να ανταπεξέλθουν στην επικοινωνιακή στρατηγική.

Συνολικά θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε πως αυτοί οι τρεις μήνες κινητοποιήσεων και πάλης στους δρόμους του Χονγκ Κονγκ, αποτέλεσαν την εμπειρία μίας μεγάλης επιτυχίας (που από ορισμένες απόψεις είναι χωρίς προηγούμενο) μίας απεργίας κοινωνικής και μητροπολιτικής, ικανής να παραλύσει την κυκλοφορία και τη συσσώρευση σε ένα χώρο κρίσιμο για τον

σύγχρονο καπιταλισμό. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν πως το Χονγκ Κονγκ πρέπει να μας απασχολήσει.

Θα μας αντιπαραθέσουν βέβαια πως οι διαδηλωτές κρατούσαν στις πορείες σημαίες βρετανικές και αμερικανικές, δοξάζοντας τον Τραμπ, τη Δύση και την προηγούμενη αποικιοκρατική εξουσία. Δεν γίνεται να αρνηθούμε ορισμένες καταστάσεις. Ίσως όμως να μπορούμε να υποστηρίξουμε πως θα χρειαζόταν πολύς χώρος για να συνοψίσουμε την πολύπλοκη ερμηνεία αυτών των τριών μηνών πάλης και πως υπάρχουν ισχυρές εντάσεις και μη αναστρέψιμα πλεονάσματα ανάμεσα στη σύνθεση του κινήματος, στο φαντασιακό και τις ανάγκες που εκφράστηκαν, από τη μία μεριά και από την άλλη, στην επίκληση της Δύσης. Και ακόμα πως αυτές οι εντάσεις και τα πλεονάσματα, εμφανίζονται στο φως, εκεί ακριβώς που προβάλλονται, πάνω στην Κίνα και στην περίπλοκη μετάβαση που διαβαίνει η χώρα υπό την ηγεσία του Προέδρου Χι Jinqing. Το Χονγκ Κονγκ μετατρέπεται έτσι σε ένα καθρέφτη όπου αντανακλάται εκείνο που είναι πραγματικά η Κίνα, ανοίγοντας μία προοπτική μεγάλης σημασίας και ενδιαφέροντος πάνω στις αντιθέσεις που καταγράφει η σύγχρονη ιστορική και πολιτική φάση.

Σε μία εποχή όπου η προσοχή στην κοινωνική ποιότητα της διαδικασίας που υποστηρίζει την κατάρρευση του παραδοσιακού γεωπολιτικού πλαισίου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μία ικανή πολιτική ανάλυση των ίδιων δυναμικών που απασχολούν τις περιφερειακές συνθήκες όπως στην Ιταλία (ΣτΜ και στη χώρα μας), έχουμε ένα παραπάνω λόγο για να ενδιαφερθούμε σε ότι αφορά στο Χονγκ Κονγκ.

Σε ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στους New York Times στις 7 Σεπτεμβρίου[1], διαβάσαμε πως ο μεγαλύτερος φόβος της Κινεζικής Κυβέρνησης "μοιάζει να είναι μήπως τα αιτήματα για μεγαλύτερη διαφάνεια και καθολική ψηφοφορία που δονούν τους δρόμους του Χονγκ Κονγκ, μεταδοθούν ως ένα είδος μόλυνσης στην ηπειρωτική Κίνα". Όμως η αλήθεια είναι πως δεν φαίνεται να διακρίνονται σημάδια πως κάτι τέτοιο πρόκειται να πραγματοποιηθεί: από όσο είμαστε σε θέση να αντιληφθούμε, η

εθνικιστική συναίνεση που προώθησε και δόμησε ο Χι, διατηρείται χωρίς σημαντικές ρωγμές και στο Χονγκ Κονγκ. Αξίζει όμως τον κόπο να ακολουθήσουμε την ένδειξη των NY Times, ακολουθώντας όμως μία άλλη κατεύθυνση από εκείνη που υπονοείται από τις αναφορές στην πολιτική διαφάνεια και την “καθολική ψηφοφορία” (ζητήματα που είναι βασικά στην κινητοποίηση των τριών αυτών μηνών), δηλαδή **να διερευνήσουμε υλικά τον αγώνα για τη δημοκρατία στο Χονγκ Κονγκ και να καταλάβουμε τι είδους επιρροή θα μπορούσε να έχει αυτή η πάλη στην ίδια την Κίνα.**

Όπως μας εξηγεί με γλαφυρό τρόπο ο Simone Pierranni στις σελίδες του Il Manifesto, η Κίνα βρίσκεται στη διαδικασία μετάβασης με στόχο να μεταμορφωθεί σε μία μεγάλη τεχνολογική δύναμη, αφήνοντας πίσω της την εποχή με τις μεταρρυθμίσεις του Deng [2], όταν είχε γίνει το “εργοστάσιο του πλανήτη”. Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών παρακολουθήσαμε μέσα από τα γραπτά κινέζων αγωνιστών όπως ο Pun Ngai, την ταραχώδη εξέλιξη της ταξικής πάλης στο εσωτερικό, και ενάντια σε μία Κίνα που λειτουργούσε ως το “εργοστάσιο του πλανήτη”.

Τελικά μία νέα τάξη εργατών που ουσιαστικά αποτελείται από εσωτερικούς μετανάστες, καθόρισε με τους δικούς της αγώνες τον ρυθμό της εξέλιξης. Και “υπό μία έννοια” θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε, σχεδόν ακολουθώντας ένα εγχειρίδιο λειτουργίας, πως ο μεγάλος κύκλος απεργιών του 2010, που ξεκίνησε από το εργοστάσιο της Χόντα στην πόλη Φοσάν (Foshan) στην περιοχή Γκουανγκντόνγκ (Guangdong) και στη συνέχεια διευρύνθηκε μέχρι που έφτασε να μετρά εκατοντάδες χιλιάδες εργατριών-εργατών, έπαιξε έναν ουσιαστικό ρόλο ώστε να προσδιορίσει την έναρξη της μετάβασης που περνάει η χώρα σήμερα. **Οι εργατικοί αγώνες δεν έχουν ολοκληρωθεί και βρίσκονται πάντα “εν εξελίξει”** (κανείς δεν μπορεί να διανοηθεί πως θα εξαφανιστεί η γιγαντιαία εξοπλισμένη δομή παραγωγής). Αλλά αυτοί οι αγώνες τοποθετούνται στο εσωτερικό μίας νέας συνθήκης, σύμφωνα με την οποία η επένδυση και η συμπύκνωση του αστικού παραγωγικού ιστού εναποθέτουν στο μέσο της τεχνολογίας μία ιδιαίτερη

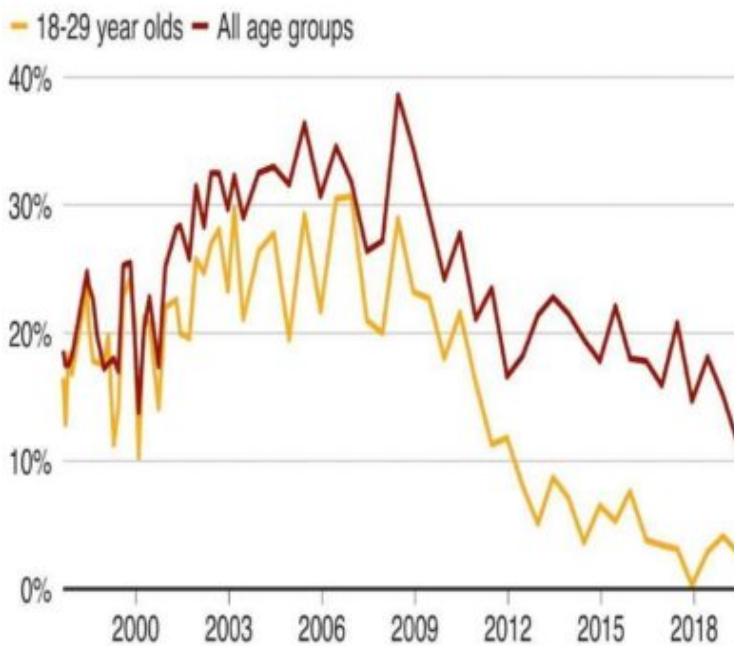
σπουδαιότητα ούτως ώστε να το ονομάζουν σε κάποια άλλα πλαίσια ως την **“οικονομία της γνώσης”** και τους ουσιαστικά νέους τομείς γνωστικής εργασίας.

Συνεπώς, η ερώτηση που ουσιαστικά πρέπει να τεθεί στο εσωτερικό κάθε ανάλυσης για τη σύγχρονη Κίνα, πιστεύω πως είναι εκείνη που σχετίζεται με τις γραμμές του ανταγωνισμού και των συγκρούσεων που αναδύονται σε αυτή τη νέα συνθήκη. Στρέφοντας το βλέμμα προς το κίνημα της Κίνας, αυτή είναι η ερώτηση που θα ήθελα επίσης να κρατήσω στο νου μου.

Σε πρώτη φάση αν κοιτάξουμε τις αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό του κινήματος, αδιαμφισβήτητα παρουσιάζονται ως κεντρικά τα ζητήματα της δημοκρατίας και της αυτο-κυριαρχίας. Η **“καθολική ψήφος”** που ποτέ δεν παραχωρήθηκε από τους Βρετανούς κατά την αποικιακή περίοδο, είναι μία διεκδίκηση ιδιαίτερα σημαντική (που ήδη υπήρξε προέλευση της εξέλιξης του περίφημου κινήματος **“με τις ομπρέλες”** του 2014), που εντάσσεται σε μία γενικότερη επιθυμία **“αυτο-διακυβέρνησης”**, συνδυασμένης με εξειδικευμένες δικονομικές εγγυήσεις. Οι απόψεις που ορίζονται ως **“τοπικιστικές”** δεν φαίνεται να υπόσχονται πολλά αν και έχουν προωθηθεί μετά την ήττα του κινήματος **“με τις ομπρέλες”** (και παράλληλα με την εντεινόμενη παρουσία της ηπειρωτικής Κίνας σε όλες τις εκδοχές της καθημερινότητας της πρώην αποικίας). Αν από τη μία μεριά μπορούμε σίγουρα να αποδώσουμε σε αυτές τις απόψεις (συχνά σε διάλογο με το διάχυτο **“αυτονομισμό”** της Ταϊβάν) μία βασική έλλειψη πολιτικού ρεαλισμού, από την άλλη πλευρά αναρωτιόμαστε αν αξίζει τον κόπο ο αγώνας για την ανεξαρτησία ενός παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού κόμβου όπου το επίπεδο των κοινωνικών ανισοτήτων είναι από τα υψηλότερα στον πλανήτη. **Αυτή η επιθυμία για δημοκρατία και “αυτο-διακυβέρνηση” παραμένει πολύ ισχυρή μέσα στο κίνημα.** Μένει λοιπόν να αναρωτηθούμε αν υπάρχουν οι βάσεις να παιχτεί το παιχνίδι με έναν άλλο τρόπο από εκείνον που καθορίζουν οι **“τοπικιστικές”** θέσεις.

Young Hong Kongers are increasingly unlikely to identify as 'Chinese'

% of respondents asked about ethnic identity (1997-2019)

Source: Public Opinion Programme, University of Hong Kong

BBC

Έρευνα 1997-2019. Οι νεαροί στο Χονγκ Κονγκ αρνούνται όλο και περισσότερο την κινεζική ταυτότητα. Η ερώτηση αφορά στην Κινεζική εθνική ταυτότητα. (Με κίτρινο ηλικίες 18-29, με κόκκινο ο υπόλοιπος πληθυσμός).

Ας αρχίσουμε ανατρέχοντας στα τελευταία χρόνια, όταν το Χονγκ Κονγκ γνώρισε μία έντονη ιστορία κινητοποιήσεων και κοινωνικών αγώνων.

Θυμάμαι πως του “κινήματος με τις ομπρέλες” του 2014, προηγήθηκε όπως και ακολούθησε μία πρωτοβουλία διαρκείας στο πεδίο των δημοκρατικών διεκδικήσεων. Αλλά **πρέπει να αναφερθεί επίσης η μεγάλη απεργία των λιμενεργατών του 2013, που κράτησε σαράντα μέρες και τελικά απέβη νικηφόρα.** Πρέπει ακόμα να προσθέσουμε εδώ τον σημαντικό ρόλο που έπαιξε η “πολιτική των φτωχών” σε μία πόλη βεβιασμένης ανισότητας, την αυτό-οργάνωση

στο εσωτερικό της παράτυπης οικονομίας και τη βουβή, διαρκή πάλη ενάντια στις εξώσεις στις γιγαντιαίες λαϊκές γειτονιές όπως το Sham Shui Po και το Kowloon.

Αυτό το σύνολο εμπειριών διαστρωματωμένο μέσα στο χρόνο αναγκαστικά αναδύεται και πάλι στο σύγχρονο κίνημα σηματοδοτώντας τη σύνθεση και τη συμπεριφορά του. Η συμμετοχή των φτωχών και διαφόρων τμημάτων της εργατικής τάξης έχει κατατεθεί σε πολυάριθμα άρθρα, **εκείνο όμως που αναδύεται είναι η απέχθεια τεράστιων τμημάτων νεολαίας (τόσο φοιτητών όσο και πτυχιούχων) εμπρός σε δυναμικές μιας πρωτόγνωρης βίας εξ ίσου στην αγορά ακινήτων όσο και την αγορά εργασίας.** Η ιλιγγιώδης αύξηση των ενοικίων έσπρωξε χιλιάδες φοιτητές (όχι απαραίτητα “φτωχούς”) να διαβιούν σε δωμάτια λίγων τετραγωνικών μέτρων, αποτέλεσμα του διαμοιρασμού των διαμερισμάτων, ενώ παράλληλα το να βρεθεί μη περιστασιακή εργασία και με καλό μισθό είναι πάντα πολύ δύσκολο ακόμα και για εκείνες κι εκείνους που έχουν τίτλους σπουδών από ιδρύματα με περισσότερο ή λιγότερο κύρος.

Μου φαίνεται πως είναι αυτή ακριβώς η σύνθεση που κάνει το κίνημα του Χονγκ Κονγκ ιδιαίτερα ενδιαφέρον για εμάς, γύρω από τη ώθηση τμημάτων της νεολαίας που βρίσκονται απέναντι σε υλικές συνθήκες διαρκώς πιο σκληρές, ένα σύνολο ετερογενών τμημάτων και κοινωνικών υποκειμένων (από τμήματα της εργατικής τάξης έως τους άθλιους των αστικών κέντρων) που συγκλίνοντας, δίνουν ζωή σε ένα ισχυρό συλλογικό σώμα, σε μία ανωμαλία ικανή να αναπαράγεται κατά τη διάρκεια μηνών, υπερνικώντας έναν από τους πιο σημαντικούς χρηματοπιστωτικούς κόμβους στον πλανήτη. Βέβαια, οι βρετανικές κι αμερικανικές σημαίες παραμένουν ένα πρόβλημα όπως και οι “τοπικιστικές” απόψεις· θα αποφύγω να υποστηρίξω πως πρόκειται για ένα απλό επιφαινόμενο! Όμως ο πίνακας είναι σίγουρα πολύ πιο περίπλοκος από όσο επιτρέπουν αυτές οι σημαίες και οι απόψεις να διαφαίνεται. **Θα χρειαστεί μία καλύτερη ακρόαση του εσωτερικού διαλόγου του κινήματος ώστε να αντιληφθούμε εάν και με ποιο τρόπο τα στοιχεία που**

θεωρώ ως “πλεονάζοντα” βρίσκουν θέση και διάρθρωση.

Από τις διαδηλώσεις του Κινήματος των Ομπρελών.

Ακόμα περισσότερο μπορούμε να πούμε πως χωρίς να αρνηθούμε την ιδιαιτερότητα του Χονγκ Κονγκ, οι δυναμικές όπως εκείνες που αναφέρθηκαν με επίκεντρο την αγορά ακινήτων και την αγορά εργασίας, απασχολούν χωρίς καμία αμφιβολία πολλές από τις μητροπόλεις της ηπειρωτικής Κίνας. Η εφημερίδα Guardian για παράδειγμα, πριν τρία χρόνια ανακοίνωσε μία ιλιγγιώδη αύξηση στις τιμές των ακινήτων στη πόλη Shenzhen, που την όριζε ως την πλέον ταχεία στον κόσμο. Ίσως εδώ να μπορούμε να εντοπίσουμε τη δυναμική του συντονισμού των κινητοποιήσεων του Χονγκ Κονγκ με την ηπειρωτική Κίνα.

Ένα δημοκρατικό κίνημα μίας εξέγερσης εξαρτημένης σε υλικές συνθήκες, τεράστιων τμημάτων της νεολαίας που απασχολείται στη γνωστική εργασία ικανών να συγκλίνουν με ένα κίνημα εξαθλιωμένων των αστικών κέντρων και άλλων τομέων των εργατριών κι εργαζομένων.

Ίσως πρόκειται για μία πρόβλεψη ή το λιγότερο μία υπόθεση εργασίας πάνω στον ανταγωνισμό και τη σύγκρουση που σχηματίζουν τη σύγχρονη κινεζική μετάβαση.

Και σίγουρα, δεν μπορούμε να αρνηθούμε το γεγονός πως αυτή η πρόβλεψη ή και υπόθεση εργασίας, έχει πολλά να πει και σ' εμάς τους ίδιους.

Παραπομπές

1. New York Times, 7/9/2019, Is Xi Mishandling Hong Kong Crisis? Hints of Unease in China's Leadership, Steven Lee Myers, Chris Buckley, Keith Bradsher, <https://www.nytimes.com/2019/09/07/world/asia/china-hong-kong-xi-jinping.html>, τελευταία ανάκτηση 12/11/2019
2. Deng Xiaoping (1904-1997), διάδοχος του Μάο στην ηγεσία του Κινεζικού ΚΚ και εισηγητής των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που άλλαξαν τελείως την μορφή της Κίνας

Βόλος, ο αποτεφρωτήρας της νότιας Ευρώπης

από την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου

Ένα σοβαρό έγκλημα κατά του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της τοπικής οικονομίας συντελείται στον Βόλο τα τελευταία δύο χρόνια, καθώς η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ του γαλλο-ελβετικού ομίλου Lafarge-Holcim αδειοδοτήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ήδη καίει ως «εναλλακτικό καύσιμο» σκουπίδια ελληνικής ή ξενικής προέλευσης. Συγκεκριμένα, η εταιρεία, η οποία απέχει μόλις 150 μέτρα από τα πρώτα σπίτια, πήρε άδεια από τον πρώην Υφυπουργό κ. Φάμελλο

για να καίει –μεταξύ άλλων– 200.000 τόνους απορριμματογενών καυσίμων ετησίως (RDF, SRF), καθώς και να χρησιμοποιεί λιμενικές εγκαταστάσεις προκειμένου να μεταφέρει με πλοία μεγάλες ποσότητες –και με χαμηλότερο κόστος– απορριμμάτων από το εξωτερικό, κάτι που ήδη κάνει εισάγοντας ιταλικά, ισπανικά και αφρικανικά σκουπίδια.

Το επικίνδυνο στην υπόθεση είναι ότι η καύση αυτών των υλικών παράγει διοξίνες, φουράνια και άλλες μεταλλαξιογόνες και καρκινογόνες ουσίες, όπως και ουσίες που επιδρούν βλαπτικά στον εγκέφαλο, στο ορμονικό και νευρικό σύστημα, εισχωρούν σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς μέσω της εισπνοής, αλλά και της τροφικής αλυσίδας, και βλάπτουν σωρευτικά. Η διεθνής επιστημονική κοινότητα είναι κατηγορηματική: Δεν υπάρχουν κατώτερα όρια έκλυσης διοξινών στην ατμόσφαιρα με ασφάλεια για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Επιπλέον, δεν υπάρχει «ασφαλής καύση» σε τσιμεντοβιομηχανίες!

Ακόμα κι αν η ΑΓΕΤ-LAFARGE προμηθευτεί τον κατάλληλο εξοπλισμό, οι διοξίνες θα συνεχίσουν να εκλύονται, καθώς επανασχηματίζονται μετά την καταστροφή τους στις υψηλές θερμοκρασίες λόγω του τρόπου λειτουργίας των τσιμεντοβιομηχανιών. Αυτό δείχνουν οι παγκόσμιες επιδημιολογικές μελέτες.

Το σκανδαλώδες στην υπόθεση είναι ότι η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ-LAFARGE δεν διαθέτει καν τον στοιχειώδη εξοπλισμό για την ασφαλή καύση απορριμμάτων, ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας, που αρχικά γνωμοδότησε θετικά, δεν διαθέτει αξιόπιστο δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης και ότι ο υπουργός αδειοδότησε, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις και να υφίστανται οι υποδομές που συνοδεύουν ένα τέτοιο εγχείρημα, ώστε να εξασφαλίζεται στο ελάχιστο η ασφάλεια πολιτών και φυσικού περιβάλλοντος.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, εγκυμονεί ο κίνδυνος να υλοποιηθεί προηγούμενη απόφαση από τον Δήμο Βόλου για τη δημιουργία

μονάδας κατασκευής SRF στην περιοχή του ΧΥΤΑ Βόλου, που θα επεξεργάζεται τα σκουπίδια και θα τα στέλνει προς καύση στην τσιμεντοβιομηχανία! Ένα έργο 42.000.000 ευρώ που θα μπορούσε να επενδυθεί στην οικολογική διαχείριση των απορριμμάτων και στην αντιμετώπιση της αέριας ρύπανσης, που είναι ήδη αυξημένη στο Βόλο. Επιπρόσθετα, όπως έδειξε πρόσφατη μελέτη θνησιμότητας και νοσηρότητας, που παρουσιάστηκε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο Βόλος κατέχει την πρώτη θέση σε ποσοστά σε σχέση με το μέσο όρο της Ελλάδας, όσον αφορά σε εγκεφαλικά (500%) και καρκίνο του ήπατος (400%), εκτός των άλλων μορφών καρκίνου και καρδιαναπνευστικών παθήσεων.

Αν η Περιφέρεια ήθελε πράγματι να προστατέψει την υγεία των πολιτών, θα είχε ήδη εγκαταστήσει δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης, θα είχε ήδη προχωρήσει σε τακτικούς ελέγχους για βαρέα μέταλλα στο έδαφος της περιοχής, θα είχε ήδη προχωρήσει σε ελέγχους για διοξίνες στα κτηνοτροφικά και αγροτικά προϊόντα και θα είχε απορρίψει κάθε σχεδιασμό για μονάδα παραγωγής SRF στο Δήμο Βόλου αλλάζοντας το ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας. Επιπλέον, αντί να επιτίθεται κατά των ενεργών πολιτών, θα είχε συγκρουστεί πραγματικά με τις κυβερνητικές πολιτικές που έχουν νομοθετήσει την καύση απορριμμάτων. Ανάλογες είναι οι ευθύνες και της δημοτικής αρχής Βόλου, η οποία φαίνεται, βέβαια, πως έχει αναλάβει «εργολαβικά» το ρόλο του λασπολόγου των ενεργών πολιτών.

Θυμίζουμε ότι η Περιφέρεια ήταν αυτή που κάλεσε τον Δημόκριτο για να ελέγξει την ΑΓΕΤ-LAFARGE, αλλά όμως τυχαίως το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν έδειξε κάτι. Όμως τυχαίως όμως το κλιμάκιο της Περιφέρειας δεν ήξερε, αν καίγονταν σκουπίδια τις ώρες των ελέγχων. Περιορίστηκαν στις διαβεβαιώσεις των υπευθύνων της ΑΓΕΤ-LAFARGE.

Πρόσφατα, κλιμάκιο της Περιφέρειας έκανε τα στραβά μάτια σε παραβάσεις της εταιρείας κατά τη μεταφορά και εκφόρτωση φορτίου από την Ιταλία.

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου έχει ακολουθήσει τη νομική οδό και στις 17 Οκτωβρίου εκδικάστηκαν τα ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία έχει καταθέσει. Επιπροσθέτως, με την παράβλεψη των παραβάσεων της ΑΕΠΟ, έγινε συγκάλυψη από τους αιρετούς και τις διαβρωμένες υπηρεσίες αναφορικά με δύο πλοία που κατέπλευσαν, καθώς από τα δεδομένα προκύπτει ότι η πορεία των πλοίων ήταν ύποπτη, και άρα τα φορτία παράνομα και επικίνδυνα. Συγκεκριμένα, οι καταθέσεις του πλοιάρχου και του πληρώματος του Fiona δεν συνάδουν με τα στοιχεία που δόθηκαν στην Επιτροπή από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας σχετικά με τις ημερομηνίες και τα λιμάνια στα οποία κατέπλευσε και απέπλευσε το συγκεκριμένο πλοίο. Η έγγραφη απάντηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας προς την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου δεν αφήνει αμφιβολίες για την ύποπτη προέλευση του FIONA και τις αλλοιώσεις της δορυφορικής παρακολούθησής του, γεγονός που συμβαίνει όταν το φορτίο είναι παράνομο και επικίνδυνο (ραδιενεργά απόβλητα, όπλα, ναρκωτικά κτλ.).

Λόγω, επομένως, αμφιβολιών περί της ποιότητας και της προέλευσης του φορτίου, θα έπρεπε να έχει δοθεί εντολή από τις αρμόδιες υπηρεσίες να σταματήσει η εκφόρτωση των τοξικών - πιθανότατα ραδιενεργών- αποβλήτων και να γίνει κατάσχεση του πλοίου. Αυτά όμως είναι ψιλά γράμματα σε σχέση με την κερδοφορία της πολυεθνικής LAFARGE.

Αντίθετοι στα ρυπογόνα σχέδια βιομηχανίας και Δήμου είναι χιλιάδες πολίτες του Βόλου, που ανησυχούν για την υγεία τους και για το μέλλον των παιδιών τους. Η οσμή καμένου πλαστικού αποτελεί καθημερινό πλέον φαινόμενο, είναι διάχυτη στην ατμόσφαιρα της πόλης κατά τις βραδινές έως πρωινές ώρες και το γεγονός αυτό αυξάνει τις ανησυχίες των κατοίκων αλλά και του Ιατρικού και του Φαρμακευτικού Συλλόγου Μαγνησίας.

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου κατά της καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ-LAFARGE διεξάγει καθημερινό αγώνα για την ανάδειξη του ζητήματος και την επίτευξη του διπλού στόχου: την ανάκληση της άδειας καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ και τη μη επαναφορά της δημιουργίας εργοστασίου παραγωγής SRF στο Βόλο. Ακόμη και

με ακτιβιστικές ενέργειες που καταλήγουν σε προσαγωγές μελών της επιτροπής στα κρατητήρια, πλήθος πολιτών αγωνίζονται προκειμένου να αποδείξουν ότι η εταιρεία παρανομεί κάτω από τη σκόπιμη (;) απουσία ελεγκτικού μηχανισμού.

Οι πολίτες του Βόλου όμως δεν το βάζουν κάτω και αφού διοργάνωσαν δύο πρωτοφανή συλλαλητήρια, στις 5 Μαΐου 2018 και 16 Μαρτίου 2019, στα οποία συμμετείχαν 10.000 πολίτες, προχωρούν σε κλιμακούμενης έντασης δράση. Όπως μπορεί κανείς να καταλάβει, η διαχείριση των σκουπιδιών είναι μια πολύ κερδοφόρα επιχείρηση. Έχει πολλές πτυχές και θα είναι μόνο η αρχή για την καύση αποβλήτων σε όλη την Ελλάδα, με συνέπεια την ακύρωση της οικολογικής τους διαχείρισης.

Αυτονομία και Κοινωνικά Κέντρα

πρώτη δημοσίευση στο περιοδικό Εντροπία της Συσπείρωσης Ατάκτων

του Νώντα Σκυφτούλη

Μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και της χωρικότητας και τροπικότητας που τον συνόδευαν, η οριζοντιότητα, η αμεσότητα, το γενικό πνεύμα του εξισωτισμού, η αυτοοργάνωση και η αυτονομία επικράτησαν σε όλο το εύρος των κινηματικών και κοινωνικών διαδικασιών παντού στην Ευρώπη, σε όλες τις εκδηλώσεις και τα πειράματα των από τα κάτω.

Ενώ ουδέποτε στο παρελθόν οι έννοιες της αυτονομίας, της άμεσης δημοκρατίας, των συνελεύσεων και των κοινωνικών κέντρων δεν βρίσκονταν σε τέτοια έκταση στη δημόσια διαβούλευση, από

την άλλη ουδέποτε ο κίνδυνος αφανισμού τους δεν ήταν τόσο ορατός. Δηλαδή ουδέποτε η ετερονομία δεν ήταν τόσο καθολική. Αντίφαση, σίγουρα, όμως από τις εξεγερμένες πλατείες μέχρι τα κίτρινα γιλέκα και την πανσπερμία των κοινωνικών κέντρων, παντού ακολουθούσε η ανάθεση και η ετερονομία προκειμένου να θεμελιώσει την εξεγερμένη κοινωνική ανικανότητα (αδυναμία γέννησης), η οποία κατανάλωνε για δική της χρήση την αυτονομία, την άμεση δημοκρατία, την ισότητα.

Να μιλήσουμε για αυτόνομα κοινωνικά κέντρα ή για κοινωνικά κέντρα αυτονομίας; Αν και την έννοια της Αυτονομίας δεν την διεκδικούν αρκετοί έτσι ώστε να κινδυνεύει με πολλές και διαφορετικές ερμηνείες, εντούτοις κινδυνεύει να «καταναλωθεί» και να υπονομευθεί μαζί με το έδαφος που είναι το κάθε κοινωνικό κέντρο. Γι' αυτό ας μιλήσουμε και για τα δύο σαν να είναι ένα, ειδικά η αυτονομία θα είναι κενό γράμμα ή κενό νόημα. Να μιλήσουμε ρητά και κατηγορηματικά πλέον διότι μας το επιτρέπει η εμπειρία χρόνων αλλά και η ίδια η ιστορικότητα της αυτονομίας.

Απέναντι λοιπόν στην καθολική ετερονομία και στα συνακόλουθά της, τη μεσολάβηση, την ανάθεση, την αντιπροσώπευση, τα κοινωνικά κέντρα υπήρξαν και εξακολουθούν να είναι το έδαφος ανάδυσης της αυτονομίας αλλά και της αισθητής εφαρμογής της διαμέσου της αυτοθέσμησης.

Στους «νεώτερους χρόνους» της δεκαετίας του 1960, η αυτονομία βρίσκει την έκφρασή της στα εργατικά κινήματα κυρίως της Ιταλίας προκειμένου να νοηματοδοτήσει την κριτική στο κυρίαρχο μέχρι τότε γραφειοκρατικό μοντέλο του συνδικαλιστικού και εργατικού κινήματος αλλά και του αριστερού λόγου της κομματικής πρωτοπορίας. Την εργατική αυτονομία και τον συνακόλουθο εργατισμό ήρθε να διαδεχθεί μια άλλη αυτονομία με ριζική κριτική στην πρώτη, η Κοινωνική Αυτονομία η οποία υπήρξε προάγγελος των σύγχρονων Κοινωνικών Κέντρων για ένα άλλο τρόπο ζωής αλλά και για μια άλλη πολιτική και πολιτισμική προοπτική η οποία δίνει έμφαση στο παρόν. Από τον εργατισμό

περνάμε στην αμφισβήτηση της μισθωτής εργασίας, ωστόσο η αυτονομία παραμένει σαν προσδιορισμός άσχετα από τα επιμέρους αφηγήματα. Τόσο η εργατική αυτονομία με τα συνδικάτα βάσης και τις επιτροπές εργοστασίων όσο και η κοινωνική αυτονομία με όλους τους κινηματικούς και πολιτισμικούς πειραματισμούς, πριν και μετά το Μάη του 68, αλλά και η όσμωσή τους, αποτέλεσαν επαρκή συνθήκη για να κοινωνικοποιηθεί η αυτονομία; Ή να διευκρινισθεί με βάση τον αισθητό κόσμο και να μην ιδεολογικοποιηθεί; Ή, ακόμα, να γίνουν αυτοί οι πειραματισμοί της αυτονομίας η εμπειρία του ανοικτού και όχι η εμπειρία του κλειστού; Μια αναγκαία διευκρίνιση είναι ότι όταν μιλάμε εδώ για τα κοινωνικά κέντρα, δεν αναφερόμαστε στα ιδεολογικά κέντρα ή στέκια, τα οποία ούτως ή άλλως έχουν μια αδιαπραγμάτευτη ταυτότητα και καθορίζονται από την πορεία της όποιας αφαίρεσης που έχουν κατά καιρούς ενστερνιστεί. Έχουμε στο νου μας τις συνέπειες που ακολουθούν ένα κοινωνικό κέντρο στο δημόσιο χώρο, και τούτο διότι η ανάγκη για δημόσιο χώρο και έδαφος οδηγεί στην επιλογή ενός κοινωνικού κέντρου. Το ζήτημα της αυτονομίας ενός κοινωνικού κέντρου δεν αφορά την αυτονομία του από κρατικές ετερονομίες αλλά και από ιδεολογικές, και το ζήτημα αυτό ήρθε να το διαλευκάνει ο πιο νέος διαφωτισμός αυτονομίας, αυτός του ζαπατιστικού κινήματος.

Άμα τη εμφανίσει του, κοινοποίησε ένα αφήγημα για την πολιτική, τους δημόσιους χώρους, την αυτοοργάνωση και η αυτονομία βρήκε τη θέση της σε αυτή τη νέα αντιεξουσιαστική πολιτική.

Οι Ζαπατίστας, ως κίνημα αλλά και ως κοινότητες, έχουν ένα πλαίσιο και έναν σαφή προσανατολισμό, ωστόσο η πόρτα τους είναι ανοιχτή στην κοινωνία για διαβούλευση και πράττειν. Και επειδή η ανοιχτότητα είναι η μοναδική εμπειρία στην περίπτωση τους, φρόντισαν αυτό να είναι εμφανές αλλά και να το καταθέτουν σε κάθε εμφάνισή τους, σε κάθε λόγο τους. Αν και το ζαπατίστικο κίνημα δεν είναι τόσο «σέξυ», όπως ήταν τα μέχρι τότε γκεβαρικά και αντιιμπεριαλιστικά αντάρτικα, απέδωσε στην αυτονομία το αισθητό νόημα της, έξω από τους παραδοσιακούς

ρόλους της πρωτοπορίας, της μιας και μοναδικής αλήθειας και τους ρόλους της αγωνιστικής πανούκλας. Με αυτή την έννοια προσδιόρισε τη νέα πολιτική της ανοιχτότητας και του δημόσιου χώρου.

Αυτά είχαμε υπόψη, όταν το 2005 ανοίγαμε τον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Nosotros και θεμελιώναμε για πρώτη φορά την «Ανοικτή Συνέλευση» σαν μια εκδοχή του ζαπατισμού στις πόλεις. Το αντιεξουσιαστικό πλαίσιο λειτουργίας, η άμεση δημοκρατία και η αντιιεραρχία, όχι μόνο δεν χειραγωγούσε, αλλά, μάλιστα, έδινε περιεχόμενο και μεγαλύτερη ανοιχτότητα στην αυτονομία της Ανοικτής Συνέλευσης. Από την πρώτη μέρα, το Nosotros, σαν πρόταση, επιβεβαιώθηκε κοινωνικά και πολιτικά, διότι ήταν φανερό ότι ένα υποκείμενο ήδη ήταν σε κατάσταση αναμονής για νέες προτάσεις. Στη δεκαετία που ακολούθησε, η παραγωγή πολιτικής κινηματικών πανελλαδικών παρεμβάσεων, η προώθηση του διαλόγου κι ενός νέου διαφωτιστικού παραδείγματος καθώς και η πολιτιστική πολυμορφία που γέννησε και φιλοξένησε, ήταν τα αποδεικτικά στοιχεία ότι κινούνταν στο ρυθμό της δεκαετίας του 2000. Και το λέω αυτό, διότι η πιο παραγωγική -πολιτικά- δεκαετία για την κουλτούρα της αυτονομίας ήταν αναμφίβολα αυτή του 2000-20012.

Η Ιστορία σε αυτή τη δεκαετία (σύνοδος 2003 Θεσσαλονίκη, φοιτητική εξέγερση 2006, φυλακές 2008 και Δεκέμβρης 2008) έδωσε σε όλες τις εκδοχές την ευκαιρία να δοκιμαστούν. Όποιες εκδοχές ηττήθηκαν τότε, ηττήθηκαν για πάντα.

Ανοιχτότητα και Αυτονομία

Η ανοιχτότητα (ανοιχτή συνέλευση, παροδική συμμετοχή, εκλεκτική ταύτιση, δημόσια διαβούλευση) μπορεί να είναι αναγκαίος όρος, αλλά από μόνη της δεν αποτελεί σε καμιά περίπτωση προσδιοριστικό και καθοριστικό παράγοντα για την Αυτονομία. Με την παραδοχή ότι η ανοιχτή συνέλευση αποφασίζει και κατά συνέπεια έχει την εξουσία, η εμπειρία μάς δίδαξε ότι τα χαρακτηριστικά της ανοιχτής συνέλευσης δεν οδηγούν

αναγκαστικά στη συμμετοχή κι ότι η ανάθεση καθώς και η ετερονομία εμφανίζονται σαν αναγκαίες επιλογές της συλλογικής λειτουργίας. Με άλλα λόγια, η ανοιχτή συνέλευση δεν δημιουργεί δεσμούς και δέσμευση προκειμένου να λειτουργήσει το συλλογικό και κατά συνέπεια και η αυτονομία, η οποία απαιτεί πολύπλευρη συμμετοχή και, μάλιστα, συνείδηση της συμμετοχής.

Πράττουμε όμως σε ένα γενικότερο περιβάλλον, όπου ο κοινωνικός δεσμός έχει διαρραγεί καθολικά και η εξατομίκευση είναι αυτή που κυριαρχεί σε όλες τις συλλογικές θεσμίσεις είτε μιλάμε για τον θεσμό της οικογένειας είτε για τον άτυπο θεσμό μιας πολιτικής συλλογικότητας.

Η καθολική διάλυση λοιπόν του κοινωνικού δεσμού είναι αυτή που μετατρέπει την ετερονομία (το κράτος με τις συνεχείς θεσμίσεις του) σε μοναδικό ρυθμιστή των κοινωνικών σχέσεων και την καταφυγή σε αυτήν σε επιλογή για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας. Ακόμα και στο επίπεδο της κυρίαρχης πολιτικής, οι επαγγελματίες πολιτικοί διαπιστώνουν την απόδραση της πολιτικής και την έκπτωσή της σε μια διαχειρισσιμότητα και κυβερνησιμότητα. Μπορεί όμως η κοινωνία ή μια συλλογικότητα να λειτουργήσει για πάντα χωρίς δεσμούς; Σε καμιά περίπτωση, όσο μεγάλη χρονικά κι αν μας φαίνεται αυτή η παρούσα μεταβατική περίοδος.

Με αυτή την παραδοχή κατά νου, η αναζήτηση του κοινωνικού δεσμού είναι συνεχής και αναγκαία για την ύπαρξη της κοινωνίας. Το ζήτημα είναι ότι ο νέος κοινωνικός δεσμός δεν μπορεί να γίνει με τους παραδοσιακούς όρους (όπως λένε οι συντηρητικοί οποιασδήποτε απόχρωσης συμπεριλαμβανομένων και των αριστερών, αναρχικών), διότι αυτοί κατέρρευσαν. Ασφαλώς λοιπόν μπορεί να αναδυθούν νέοι κοινωνικοί δεσμοί αλλά με νέους όρους και τα κοινωνικά κέντρα είναι ακόμη το ιδανικό σημείο-έδαφος αυτής της αναδημιουργίας.

Στην ίδια αντιστοιχία βρίσκεται και η αυτονομία, η οποία παράγεται από τον κοινωνικό δεσμό και τον οποίο απαιτεί για να

υπάρξει. Ταυτοχρόνως, αυτονομία και αυτοθέσμιση δεν μπορούν να γίνουν με παραδοσιακά υλικά και ρόλους. Φανταστείτε να προτείνουμε στη Γυναίκα να επανακτήσει τους παραδοσιακούς εσώκλειστους ρόλους (νοικοκυρά, μητέρα) προκειμένου να ανασυγκροτηθεί ο θεσμός και ο δεσμός της οικογένειας. Είναι το ίδιο με το να φανταστούμε σήμερα την ύπαρξη ενός κόμματος ή μιας οργάνωσης προκειμένου να μεσολαβήσει για την κοινωνική απελευθέρωση.

Τα κοινωνικά κέντρα, και αυτό πλέον είναι εκ των ων ουκ άνευ, δεν μπορούν να λειτουργούν παρατημένα στη ροή της καθολικής εξατομίκευσης, διότι όσο πιο ανοικτά είναι τόσο περισσότερο καθορίζονται από το περιβάλλον.

Το πρόταγμα κάθε κοινωνικού κέντρου είναι απαραίτητο να εναρμονίζεται με αυτό της αυτονομίας και η αυτονομία προϋποθέτει την άρνηση των παραδοσιακών ρόλων αλλά και των παραδοσιακών ιδεολογιών, διότι σε αντίθετη περίπτωση θα ήταν η αυτονομία ένα ετεροκαθορισμένο αφήγημα ενός άλλου κόσμου.

Η αυτονομία και το κοινωνικό κέντρο δεν μπορούν να επιβιώσουν χωρίς τη συνεχή ανανέωση του πολιτικού και πολιτισμικού προτάγματος αλλά και της τροπικότητας. Ο κοινός προσανατολισμός και ένα πλαίσιο θα είναι πάντα αυτό που κατοχυρώνει το συλλογικό. Αυτά, όμως, θα είναι έννοιες άνευ σημασίας, αν απουσιάζει η αυτοθέσμιση -αυτή η επίπονη διαδικασία παραγωγής δεσμού-δέσμευσης. Η αυτοθέσμιση της ανοικτής συνέλευσης θα δώσει νόημα και περιεχόμενο στην αυτονομία, αφού θα είναι η αισθητή αποτύπωσή της και η απόφαση της συνέλευσης θα είναι ουσιαστική, αφού θα έχει απαντηθεί ποιος μπορεί να συμμετέχει στην απόφαση και στην υλοποίηση. Σε αυτό ακριβώς το σημείο έρχεται και η ανοιχτότητα ως όρος, προκειμένου το κοινωνικό κέντρο να εισέλθει στο δημόσιο χώρο και να αναπαραχθεί, αναπαράγοντας, παράλληλα, τον δεσμό της αυτονομίας.

Κατάσταση αναμονής και εξόδου

Η κατάσταση αναμονής είναι η κατάσταση όπου η ένταση των κοινωνικών και κινηματικών αισθητήρων είναι στην κορύφωση τους, στο βαθμό που η συνειδητή επιλογή της αυτοθέσμησης και της δημιουργίας δεσμών θα μας επιτρέψει τη δημιουργία αυτόνομων αντιεξουσιαστικών δομών. Και αυτό δεν μπορεί να γίνει πλέον -στη σημερινή ευρωπαϊκή πραγματικότητα- χωρίς ή για την κοινωνία. Τα αυτόνομα κοινωνικά κέντρα έχουν μόνο μία επιλογή πλέον προκειμένου να συμμετέχουν και ενδεχομένως να αντιστρέψουν την εξοργισμένη κοινωνική ανικανότητα σε μια γενικευμένη δημιουργία αυτόνομων δομών. Με άλλα λόγια, αντί τα κοινωνικά κέντρα να διαχειρίζονται ανάγκες αλλά και επιθυμίες στο εσωτερικό της αυτονομίας τους, να προσπαθήσουν την μεγάλη έξοδο στο δημόσιο χώρο δημιουργώντας αυτόνομες δομές. Τα ζητήματα του δημόσιου χώρου καθώς και του αισθητού κόσμου αλλά και η αυτοδιαχείριση τους είναι μια τακτική αφαίρεσης και ακρωτηριασμού της ετερονομίας και συγχρόνως διεύρυνσης της αυτονομίας. Με αυτό το τελευταίο, κάπως σχηματικό, εννοώ ότι η αυτονομία μπορεί να αναδείξει, αναδημιουργώντας, νοηματοδοτώντας εκ νέου τα αισθητά.

Η λειτουργία μιας αυτόνομης συνέλευσης μέσα στο κοινωνικό κέντρο καθορίζεται αργά ή γρήγορα από τα συμβάντα του έξω κόσμου.

Να σπάσουμε λοιπόν το νήμα του διαχωρισμού και να πιάσουμε το νήμα που μας συνδέει με το δημόσιο χώρο συνειδητά, με δεσμό και δέσμευση, σε μια διαρκή αλληλεπίδραση. Η κοινωνική δικτύωση (του κοινωνικού κέντρου) και, επαναλαμβάνω, η αυτοθέσμηση, αυτόνομων κοινωνικών δομών να είναι ο ένας πόλος. Ο άλλος ήδη υπάρχει, είναι το κράτος και οι ετερονομίες. Μια τέτοια δυαδική κατάσταση θα φέρει τέλος στην εξεγερμένη κοινωνική αδυνατότητα.

And now for something completely different

του Βασίλη Γεωργάκη

Δύο διαφορετικές εικόνες, δύο διαφορετικές εκδοχές της παρουσίας στον δημόσιο χώρο, οι οποίες και προκάλεσαν τόσο διαφορετικές αντιδράσεις.

Από την μία έχουμε τους αγριωπούς έφηβους στην Κατερίνη να ωρύνονται για τον Κατσίφα. Ποιον Κατσίφα; Ναι, εκείνον τον εθνικιστή που εισέβαλε οπλισμένος με καλάσνικοφ σε χωριό ενώ κόσμος κυκλοφορούσε – ίσως ό,τι πιο κοντινό έχουμε δει σε «μαζικό δολοφόνο» (mass shooter) στην γειτονιά μας. Ο Κατσίφας φυσικά μπήκε σε αυτό το ιδιότυπο μαρτυρολόγιο που διατηρεί μερίδα της ελληνικής κοινωνίας, στο οποίο συνυπάρχουν από ημίτρελοι σαν τον Κατσίφα, μέχρι στρατιωτικοί που σκοτώθηκαν λόγω αστοχίας υλικού ή και αστυνομικοί που αναβοσβήνουν κάθε χρόνο αθόρυβα σαν χριστουγεννιάτικα λαμπιόνια. Εθνικισμός, Μακεδονία, Βόρεια Ήπειρος, αρρενωπότητα, αλυτρωτικά οράματα, όλα στο μπλέντερ, αλλά φυσικά με το βλέμμα στραμμένο στον εσωτερικό εχθρό. Ο ελληνικός εθνικισμός είναι πια κολοβός, η μεγάλη δεξιά πολυκατοικία έχει συναρτήσει τόσο ξεδιάντροπα τις τύχες της με τον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό και τις επιταγές του, που οποιαδήποτε έξαρση τυχοδιωκτικού εθνικισμού α λα Κατσίφα, μπορεί για τα μάτια του κόσμου να αντιμετωπίζεται με συμπάθεια, αν δεν ενθαρρύνεται. Στην πραγματικότητα, όμως, είναι τουλάχιστον ανεπιθύμητη, όπως με μικρό τρόπο διαπίστωσαν οι Χρυσανγίτες. Από τους μαθητές της Κατερίνης δεν περιμένει κανείς να πάρουν την Πόλη, αλλά να στηρίξουν με κάθε τρόπο το υπάρχον, με πρώτο βήμα να γίνουν καλοί κοινωνοί της κοινότητας του Έθνους, που συνέχει πέρα από ταξικές, κοινωνικές και πολιτιστικές διαφορές όλους του υπηκόους/πολίτες του Κράτους.

Και από την άλλη έχουμε αυτές τις κοπέλες που με εκπληκτικό

τρόπο κατέδειξαν την ανοησία της δημόσιας τελετής που είναι οι παρελάσεις. Αντλώντας από το χιούμορ των Monty Python και την παράδοση των Καταστασιακών εισβάλλουν στην παρέλαση που έλαβε χώρα στη Νέα Φιλαδέλφεια (περιοχή που μόνο τυχαία δεν επέλεξαν όπως εξήγησαν και οι ίδιες) και παρέλασαν με Ανόητο Περπάτημα – με τον τρόπο που κανονικά θα έπρεπε να βλέπουμε τις παρελάσεις. Οι αντιδράσεις ποικίλλουν, αλλά το κοινό συναίσθημα είναι της καταδίκης; Γιατί; Γιατί με κάτι τόσο απλό εκτέθηκε η γελοιότητα και η υποκρισία των τελετών αυτών που μεταφράζουν με απτό τρόπο το αφήγημα της Εθνικοφροσύνης. Το χειρότερο έγκλημά τους ωστόσο είναι ένα ακόμα. Το φύλο τους. Μπορεί οι πιτσιρικάδες με τα σκουλαρίκια ή τις χορευτικές φιγούρες να δέχονται σφοδρή κριτική, ωστόσο ειδικά σε μία παρέλαση όπου κάθε μάσκα πολιτικής ορθότητας πέφτει, οι γυναίκες αντιμετωπίζονται με τον τρόπο που πραγματικά τις βλέπει ο εθνικός κορμός: ως μηχανές αναπαραγωγής και ανατροφής των ανδρών που θα πραγματώσουν τα εθνικά οράματα. Υπό αυτήν την έννοια η σάτιρα των κοριτσιών είναι διπλά ασυγχώρητη – δεν έχουν κανέναν απολύτως δικαίωμα να κριτικάρουν το εθνικό αφήγημα. Δεν ζητήθηκε και δεν πρόκειται να ζητηθεί από αυτές ποτέ κάποια γνώμη επί του θέματος.

Αντιμέτωποι συνεχώς με τις θανατοπολιτικές που τα Έθνη-Κράτη επιβάλλουν, δεν μπορούμε παρά να στεκόμαστε δίπλα στον οποιονδήποτε αμφισβητεί με τόσο έξυπνο τρόπο τις τελετές αυτές που νομιμοποιούν τον εθνικισμό – πόσο μάλλον στον δημόσιο χώρο.

Ακολουθεί το ίδιο το κείμενο που έστειλαν οι «δράστες» της Νέας Φιλαδέλφειας, όπως το έστειλαν στην Εφημερίδα των Συντακτών:

“Στρατιωτάκια ακούνητα, μέρα ή νύχτα;

Στρατιωτάκια ακούρδιστα, μέρα ή νύχτα;

Πώς στα παιδικά παιχνίδια εμπλέκονται οι αρχηγοί, οι στρατοί και τα στρατιωτάκια τους;

Στρατοί που κάνουν πολέμους, βομβαρδισμούς, επεμβάσεις.

Και εμείς επέμβαση εκτάκτου ανάγκης κάναμε αλλά χωρίς την παραμικρή άσκηση βίας.

Καλλιτεχνική επέμβαση, κάτι σαν παιχνίδι.

Υπήρξαμε για λίγο στρατιωτάκια που αρχίζουν να ξεκουρδίζονται, να βραχυκυκλώνουν απέναντι στις διαταγές, τα παραγγέλματα, τα εμβατήρια. Ίσως γιατί πλέον δεν μας πείθουν οι ιδέες που ενσαρκώνονται σε όλα αυτά.

Τι κοινό μπορεί να 'χει ο μιλιταρισμός με την ελευθερία; Τι σχέση μπορεί να 'χει η υπεράσπιση της ελευθερίας ενός λαού με τον πατριωτισμό που διδασκόμαστε από μικρά παιδιά; Στα σχολεία, στις παρελάσεις, παντού.

Ο πόλεμος του ανθρώπου για την ελευθερία του δεν είναι έπος ούτε τραγωδία. Είναι η ίδια η ζωή εν κινήσει. Κίνηση που δεν μπορεί να ελεγχθεί και να μπει σε καλούπια.

Γι' αυτό και εμείς μπήκαμε στην παρέλαση ακαλούπωτοι... Υπό την πνευματική μπαγκέτα του μεγάλου στρατάρχη της αγγλικής κωμωδίας, John Cleese και όσων μας έχουν διδάξει οι Monty Python. Με το δικό μας silly walk και ρυθμό.

Στα μάτια των επισήμων και πολλών θεατών, είδαμε την περιέργεια, την έκπληξη αλλά και την υποτίμηση. Άλλοι μας γιούχαραν, άλλοι μας πέρασαν για "προβληματικά παιδιά". Αυτά ακριβώς είναι τα όρια του πατριωτισμού τους. Η πατρίδα των κανονικών, των προβλέψιμων, των άριστων.

Εμείς ήρθαμε από άλλες πατρίδες. τις πατρίδες των περιττών, των απρόβλεπτων, των ζωντανών. Εις οίωνα άριστος αμύνεσθαι περί ελευθερίας, λοιπόν.

Υ.Γ.

Επιλέξαμε να πάμε στο δήμο της Ν. Φιλαδέλφειας- Ν. Χαλκηδόνας σε μια γειτονιά χτισμένη από πρόσφυγες, τους κατεξοχήν

περιττούς και απόβλητους της ελληνικής κοινωνίας και τότε και τώρα.

10 “στρατιωτάκια” της υπο-κριτικής τέχνης”

Η καταστροφή της Συρίας και η Ροζάβα

του Μιχάλη Κούλουθρου

Ο πόλεμος της Συρίας είναι ένα σκηνικό αταξίας. Μιας αταξίας που χορεύει στον ρυθμό των στρατών και των όπλων που οι εθνικισμοί, οι κρατικές ιδεολογίες, οι ιμπεριαλισμοί και οι φονταμενταλισμοί θέτουν σχεδόν πάντα στο προσκήνιο. Ορίζεται με μάχες, σφαγές εναντίον αμάχων, εκτοπίσεις και προσφυγικά ρεύματα, αλλά η κάθε πλευρά εκπροσωπείται ταυτόχρονα σε θεσμικά όργανα, ενώσεις κρατών, διαπραγματευτικά τραπέζια και γραβατοφορεμένες συναντήσεις.

Το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC) που συγκροτήθηκε στη Ροζάβα και αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε θανάσιμο κίνδυνο ανάμεσα στις δυνάμεις του Άσαντ και του τουρκικού κράτους, έθεσε έναν ορίζοντα που δεν μπορούσε να γίνει αντιληπτός, παρά μόνο αν κάποιος έπαιρνε απόσταση από τις συνήθειες και τους αυτοματισμούς της γραφειοκρατικής και στρατιωτικής διαχείρισης της διεθνοπολιτικής αταξίας. Βάζοντας έναν πολιτικό ορίζοντα διαχείρισης των κοινοτήτων της, έπαιξε με βάση τους κανόνες του παιχνιδιού και την ίδια στιγμή εναντίον τους. Για αυτό και δεν έγινε και ούτε πρόκειται να γίνει αντιληπτή από όσους ευθυγραμμίζονται με μιλιταριστικές στρατηγικές και γεωπολιτικά στρατόπεδα.

Ο πόλεμος της Συρίας και οι δυνάμεις επέμβασης

Προσπαθώντας να βάλουμε μια τάξη στις πολεμικές πλευρές και να κατανοήσουμε τα κίνητρα της καθεμιάς, πέφτουμε σε έναν λαβύρινθο από βραχύχρονες συμμαχίες και αντιφατικά κίνητρα. Θα το επιχειρήσουμε με συντομία και αναπόφευκτη στρογγυλοποίηση, για να κατανοήσουμε τι αντιμετωπίζουν πρακτικά οι πολίτες της Ροζάβα και με ποιες δυνάμεις αντιπαρατίθενται:

Οι εξεγέρσεις της «αραβικής άνοιξης» υπήρξαν το σημείο αφετηρίας του πολέμου. Οι διαδηλώσεις των Σύριων αντιμετωπίστηκαν με σκληρή καταστολή και γρήγορα η κατάσταση οξύνθηκε προκαλώντας πόλεμο ανάμεσα στο συριακό κράτος και σε διάφορες ομάδες αντιπολίτευσης ή απόσχισης. Σε αυτό το σημείο (στην πραγματικότητα αρκετά πριν από αυτό) αρχίζει η κάθε πλευρά της διεθνούς πολιτικής να διαλέγει εχθρούς και συμμάχους.

Το ρωσικό κράτος έσπευσε να προστατεύσει το καθεστώς, αρχικά με χρηματοδότηση και παροχή όπλων, στη συνέχεια με άμεση στρατιωτική επέμβαση και αεροπορική συνδρομή. Η Συρία είναι σύμμαχος του ρωσικού κράτους από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου και η οικογένεια Άσαντ είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον ρωσικό ιμπεριαλισμό στη Μέση Ανατολή. Στο έδαφος της Συρίας διακυβεύονται πολλά: η ναυτική βάση στην Τάρτο, αεροπορικές βάσεις, βάσεις μυστικών υπηρεσιών, οπλικές εμπορικές συμφωνίες και ενεργειακοί αγωγοί. Από το 2011 μέχρι το 2015 ο Άσαντ είχε χάσει τον έλεγχο στο μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας, αλλά η ρωσική παρέμβαση τον βοήθησε να ανακτήσει τον έλεγχο στο μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας.

Το αμερικανικό κράτος μπήκε στη διαμάχη επίσης αμέσως, στηρίζοντας την αντιπολίτευση (ή καλύτερα τις αντιπολιτεύσεις). Η επέμβασή ήταν έμμεση και στην ουσία η «πολιτική» του αμερικανικού κράτους περιορίστηκε αρχικά στο να μοιράζει όπλα σε διάφορες ομάδες, με στόχο την ανατροπή του καθεστώτος ή (πιο ρεαλιστικά) την αποσταθεροποίηση και την διαιώνιση του πολέμου, πλήττοντας έτσι το ρωσόφιλο κράτος και αναγκάζοντας τον ρωσικό στρατό σε μακροχρόνια διαμάχη. Όταν το ISIS εισέβαλε και άρχισε να καταλαμβάνει κομμάτια της

βορειοανατολικής Συρίας και της Ροζάβα γύρω στο 2015, ο αμερικάνικος στρατός αξιοποίησε την ευκαιρία και προχώρησε κι αυτός σε άμεση παρέμβαση βοηθώντας με οικονομική και στρατιωτική βοήθεια τις κουρδικές κοινότητες, οι οποίες πολεμούσαν για την επιβίωσή τους απέναντι στις τζιχαντιστικές δυνάμεις, ενώ ταυτόχρονα αποθάρρυνε με την παρουσία του τις δυνάμεις της Τουρκίας να εισβάλουν από τον βορρά. Προχώρησαν επίσης σε βομβαρδισμούς εναντίον του συριακού στρατού, από κοινού με διάφορους συμμάχους όπως η Γαλλία και η Αγγλία, αλλά σε γενικές γραμμές δεν μπήκαν σε άμεση αντιπαράθεση με το συριακό καθεστώς και χρησιμοποίησαν κατά κύριο λόγο τοπικές προxy δυνάμεις, τις οποίες χρηματοδότησαν και εξόπλισαν.

Οι σουνιτικές φονταμενταλιστικές οργανώσεις προσπάθησαν να καταλάβουν τον συριακό βορρά αξιοποιώντας τη βοήθεια της Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας, οι οποίες τις συνέδραμαν δειλά-δειλά και σε διάφορες περιόδους. Ο συριοϊρακινός βορράς είχε πάντοτε σουνιτική πλειοψηφία, ενώ ο νότος σιιτική. Ο κάθετος συνοριακός διαχωρισμός Συρίας-Ιράκ συνέβη πολύ πίσω στον χρόνο λόγω του αγγλογαλλικού αποικιοκρατικού ανταγωνισμού. Με την πτώση του καθεστώτος Σαντάμ το 2003-5 στο Ιράκ μετά την αμερικανική παρέμβαση στη χώρα, το ISIL (το ιρακινό παρακλάδι του Ισλαμικού Κράτους) επέλασε και απέκτησε δύναμη στον ιρακινό βορρά. Το ξέσπασμα του συριακού πολέμου τους έδωσε την ευκαιρία να επεκταθούν και να αποκτήσουν θέσεις και στη βορειοανατολική Συρία, όπου εν τέλει απωθήθηκαν από τις δυνάμεις του YPG/YPJ και απομακρύνθηκαν προς την έρημο. Παράλληλα, και πάλι στον βορρά, η αλ-Νούσρα (το συριακό παρακλάδι της αλ-Κάιντα) στη βορειοδυτική Συρία απέκτησε έλεγχο στην περιοχή συνεργαζόμενη με αντιπολιτευτικές δυνάμεις (αυτές που χρηματοδοτούσαν οι Αμερικάνοι), όπως ο FSA, αλλά και με συνδρομή του τουρκικού στρατού και της Σαουδικής Αραβίας. Οι βασιλιάδες της Σαουδικής Αραβίας έδρασαν σε μεγάλο βαθμό ως μεσάζοντες της αμερικάνικης βοήθειας προς τις αντιπολιτευόμενες ομάδες, διοχετεύοντας όπλα και χρήματα μεταξύ άλλων και στις σουνιτικές οργανώσεις.

Κάπου εκεί μπαίνουν στον πόλεμο και οι σιιτικές δυνάμεις, δηλαδή το κράτος του Ιράν, αλλά και μικρότερες δυνάμεις, όπως η Χεζμπολάχ του Λιβάνου. Το καθεστώς Άσαντ ήταν από τα λίγα που διατηρούσε σχετικά καλές σχέσεις με το Ιράν μέσα στον σουνιτοκρατούμενο αραβικό κόσμο και η προοπτική μιας σουνιτικής απόσχισης του συριακού βορρά έθετε σε κίνδυνο την ιρανική επιρροή στην περιοχή, την ίδια στιγμή που μαίνεται η πολύ έντονη αντιπαράθεση με το Ισραήλ. Ο συριακός βορράς χρησιμοποιείται εδώ και χρόνια με την ανοχή του Άσαντ από το ιρανικό κράτος, προκειμένου να εμπορεύεται όπλα με τη Χεζμπολάχ στο Λίβανο. Έτσι ταυτίστηκαν εν μέρει με τη ρωσική πολιτική υποστήριξης του καθεστώτος, για διαφορετικούς λόγους.

Το κράτος του Ισραήλ με τη σειρά του, βλέποντας την ιρανική επιρροή να αυξάνεται στη Συρία, ξεκίνησε βομβαρδισμούς εναντίον ιρανικών θέσεων από το Γκολάν, μια περιοχή της Συρίας, την οποία κατέχει παράνομα (σύμφωνα με τον ΟΗΕ) από την εποχή του πολέμου του Γιομ Κιπούρ το 1973.

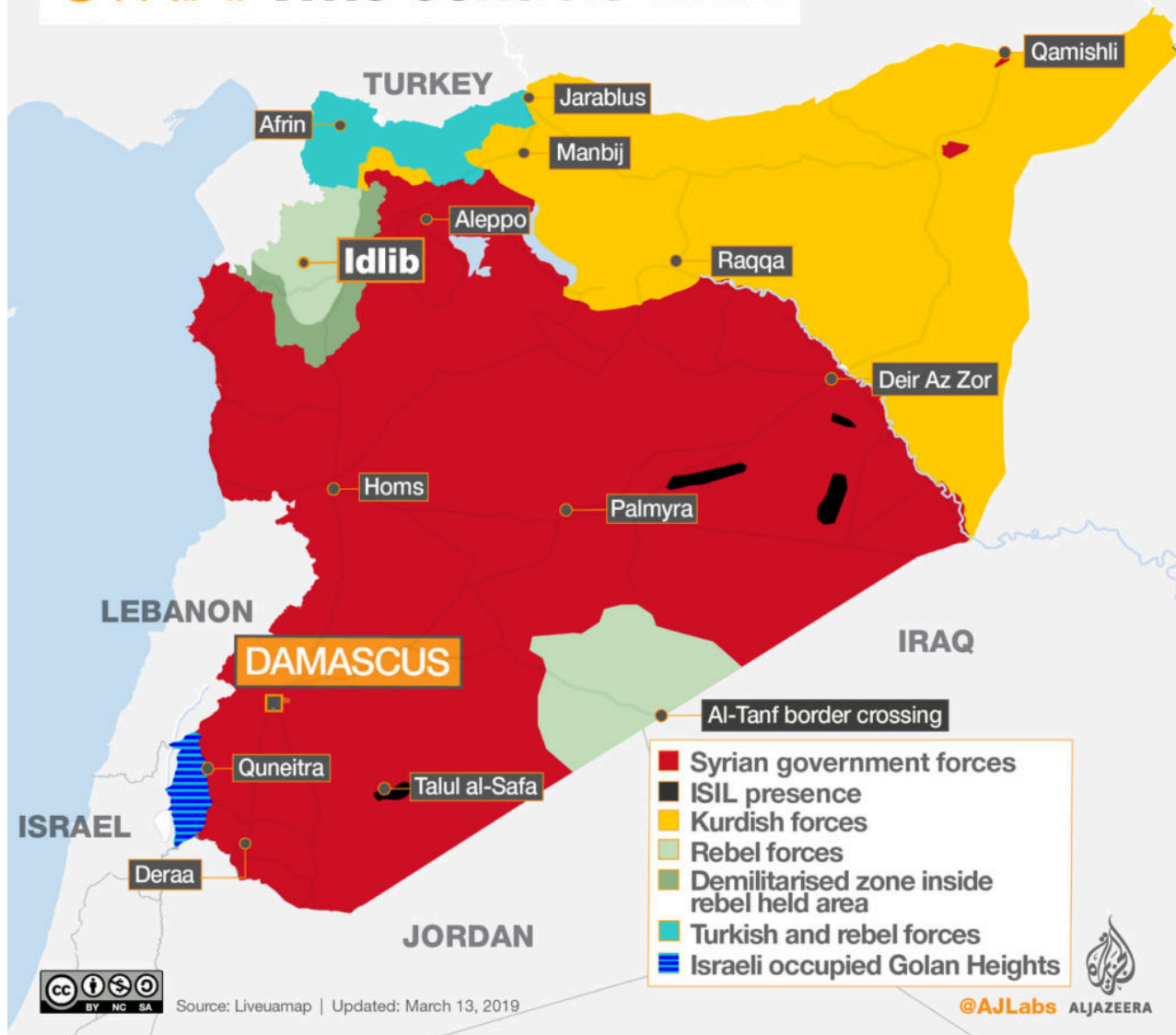
Εκεί που τα πράγματα γίνονται πραγματικά περίπλοκα είναι στην περίπτωση του τουρκικού κράτους. Ο πρωταρχικός στόχος ήταν, πολεμώντας το καθεστώς Άσαντ, να αποκτήσει έναν αναβαθμισμένο ρόλο στα ζητήματα της Μέσης Ανατολής και να ιδρύσει μια σχέση περιφερειακής ηγεμονίας με τα αραβικά κράτη. Στη συνέχεια, καθώς οι κουρδικές κοινότητες οργανώθηκαν κάτω από τα νότια σύνορά της Τουρκίας, η τακτική της προσανατολίστηκε στη διάλυσή τους, καθώς μία πιθανή κουρδική αυτονομία στα σύνορα Συρίας-Τουρκίας μπορεί να επηρεάζει τους συσχετισμούς της κουρδικής μειονότητας στο εσωτερικό της Τουρκίας. Σε αυτό το πλαίσιο συνεργάστηκε με τις ισλαμιστικές οργανώσεις, δημιούργησε δικές της πολιτοφυλακές στον συριακό βορρά, ενώ οργάνωσε και στρατιωτικές επεμβάσεις στο Ιντλίμπ το 2017 και στο Αφρίν το 2018. Οι συνεργασίες της με τις μεγάλες δυνάμεις άλλαζαν σχεδόν ανά μήνα, και η τακτική της την έφερε τότε σε σύγκρουση και τότε σε συμμαχία με όλες σχεδόν τις πλευρές, πλην των Κούρδων.

Οι κοινότητες της Ροζάβα αξιοποίησαν αυτό το κενό εξουσίας,

προκειμένου να συγκροτήσουν πολιτικά όργανα και να αποκτήσουν αυτονομημένη διοίκηση της περιοχής τους. Προχώρησαν σε μια σειρά από θεσμίσεις, βασιζόμενοι στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό και προσπάθησαν να ενσωματώσουν στο πολιτικό αυτό πλαίσιο όλες τις εθνότητες της περιοχής, που ζούσαν εδώ και χρόνια κάτω από την καταστολή του καθεστώτος Άσαντ. Το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC), αλλά και οι Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις (SDF) που το προστάτευαν στρατιωτικά, έθεσαν ως στόχο τη διατήρηση του εδάφους τους, την εφαρμογή εντός αυτού του εδάφους μιας δημοκρατικής και συμπεριληπτικής πολιτικής, χωρίς ωστόσο να θέσουν αίτημα απόσχισης από το κράτος της Συρίας. Πολέμησαν επιτυχημένα εναντίον του ISIS και κατάφεραν να κατοχυρώσουν ένα μεγάλο κομμάτι εδάφους στη βόρεια Συρία.

Αυτή είναι η κατάσταση μέχρι την απόσυρση των Αμερικάνων πριν 10 μέρες, στις 6 Οκτωβρίου. Στον παρακάτω χάρτη του al-Jazeera απεικονίζεται ο καταμερισμός των εδαφών στις 13 Μαρτίου του 2019. Το μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας ελέγχεται από τον Άσαντ με τη συνδρομή των ρωσικών και των ιρανικών δυνάμεων. Στον βορρά έχουμε τρεις πλευρές: στο βορειοδυτικό τμήμα το Ιντλίμπ και η γύρω περιοχή ελέγχεται από αντάρτικες ομάδες γύρω από την αλ-Νούσρα και διάφορες αντιπολιτευτικές πολιτοφυλακές. Γύρω από την περιοχή τους βρίσκεται μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη, που χωρίζει τις δυνάμεις του Άσαντ και τους αντάρτες και η οποία συμφωνήθηκε στις συνομιλίες της Αστάνα με τη διαμεσολάβηση της Τουρκίας. Βορειοανατολικά, το κομμάτι αυτό συνορεύει με τις τουρκικές δυνάμεις που εισέβαλαν στο Αφρίν. Στο μεγάλο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας είναι η Ροζάβα που ελέγχεται από το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC) των τριών καντονιών των Κούρδων. Νότια της Ροζάβα, στη συριακή έρημο έχει καταφύγει το ISIS, ενώ ένα άλλο του κομμάτι έχει κινηθεί προς τα ανατολικά, στο βόρειο Ιράκ. Νοτιοανατολικά της χώρας έχουν καταφύγει αντιπολιτευτικές ομάδες, απωθημένες από την αντεπίθεση του Άσαντ.

SYRIA: Who controls what

Ουσι

αστικά, τέτοια παραμένει η κατάσταση μέχρι τις 7 Οκτωβρίου, οπότε οι Αμερικάνοι αποσύρουν τις λίγες δυνάμεις τους από τη βόρεια Συρία. Όπως έχει γίνει ήδη κατανοητό, αυτά που συμβαίνουν στη Συρία δεν σχετίζονται μόνο με τη Συρία. Τις περισσότερες φορές δεν σχετίζονται ούτε καν κυρίως με τη Συρία. Η Συρία είναι στόχος των διάφορων κρατικών σχεδιασμών, επειδή μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο προς ευρύτερους στόχους, και αυτό είναι που καθιστά την κατάσταση δύσκολη για τις κουρδικές κοινότητες.

Το ευρύτερο πλαίσιο και η αποχώρηση των ΗΠΑ

Η ευρύτερη σύγκρουση ανάμεσα στο τρίγωνο Ισραήλ, Ιράν και

Σαουδικής Αραβίας απλώνει τη βαριά σκιά της στα πολεμικά τεκταινόμενα της Συρίας. Το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία είναι σε μεγάλο βαθμό σύμμαχοι των Αμερικάνων, αλλά παράλληλα αντίπαλοι μεταξύ τους. Αξιοποιώντας την αντίφαση αυτή, το ρωσικό κράτος προσπαθεί να διευρύνει την επιρροή του προς τα εκεί με συμφωνίες όπλων και ενέργειας. Το Ιράν έχει παραδοθεί από τη διακυβέρνηση Τραμπ στη σφαίρα επιρροής της Ρωσίας, με μία σειρά από αλλοπρόσαλλες επιλογές. Το τουρκικό κράτος έχει κάνει επίσης μεγάλη προσπάθεια να αποκτήσει βάρος στις αντιπαραθέσεις και το έχει κατορθώσει μέχρι ένα σημείο. Ταυτόχρονα το ίδιο το τουρκικό κράτος λειτουργεί ως μέλος της έριδος μεταξύ ΗΠΑ-Ρωσίας. Είναι μέλος του ΝΑΤΟ, οπότε de facto σύμμαχος των Αμερικάνων, αλλά ανοίγεται και προς τη ρωσική πλευρά. Το καλοκαίρι που μας πέρασε, η Τουρκία προχώρησε σε συμφωνία αγοράς από τη Ρωσία του πυραυλοβόλου αντιαεροπορικού συστήματος S-400 και ήδη της έχουν καταβληθεί δύο δόσεις. Αυτό το χαοτικό και βρώμικο πεδίο συμφωνιών και αντιπαραθέσεων μεταξύ των διαφόρων μεγάλων και μικρών ιμπεριαλισμών είναι ο καμβάς, πάνω στον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις. Η κάθε πλευρά προσπαθεί να δημιουργήσει τετελεσμένα, να προσεταιριστεί τις υπόλοιπες και να βάλει τη συζήτηση στο πλαίσιο της.

Σε αυτό το πλαίσιο μπορούμε να τοποθετήσουμε τη λογική πίσω από την αποχώρηση των αμερικάνικων στρατευμάτων. Πριν την αποχώρηση είχαν σταθμευμένους περίπου 1.000 στρατιώτες στη βόρεια Συρία, σε δύο θέσεις: τις πόλεις Τελ Αμπιάντ και Ρας αλ-Αΐν, βόρειες πόλεις κοντά στα σύνορα της Τουρκίας. Η παρουσία τους, αν και ισχνή, δεν άφηνε περιθώρια δράσης του τουρκικού στρατού και των συμμάχων του στην περιοχή. Παράλληλα, εξασφάλιζαν έναν κάποιο ρόλο στην εξέλιξη της όλης υπόθεσης και χρεώνονταν με την προστασία της βόρειας Συρίας από το ISIS. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, μετατράπηκαν σε παράγοντα σταθεροποίησης της σύγκρουσης στην περιοχή. Ο Άσαντ μπορούσε να επικεντρωθεί στην ανάκτηση του ελέγχου στο υπόλοιπο της χώρας, η Τουρκία έμενε στο έδαφός της και οι Κούρδοι, διασφαλισμένοι από τον βορρά, συνέχιζαν τις επιθέσεις

απέναντι στο Ισλαμικό Κράτος. Έτσι οι ΗΠΑ βρέθηκαν να είναι και ο παράγοντας που διαμεσολαβεί στις σχέσεις Ρωσίας-Τουρκίας και απορροφά τα συγκρουσιακά τους συμφέροντα στην περιοχή. Όλα αυτά την ίδια στιγμή που οι βασικές διαπραγματεύσεις για τη Συρία γίνονται ερήμην τους, στην Αστάνα του Καζακστάν μεταξύ της Συρίας, του Ιράν, της Ρωσίας και της Τουρκίας. Αυτήν την ισορροπία τίναξε στον αέρα ο Τραμπ, με την αποχώρηση των αμερικάνικων στρατευμάτων, ανοίγοντας τον δρόμο στον τουρκικό στρατό για εισβολή στα εδάφη της Ροζάβα, αλλά και του συριακού κράτους (για τη συριακή κυβέρνηση εξάλλου τα δύο τελευταία ταυτίζονται). Στην πραγματικότητα πρόκειται για αναδίπλωση των ΗΠΑ, οι οποίες άφησαν τη διαχείριση με όλες τις αντιφάσεις της στα χέρια του ρωσικού κράτους και για αυτό συνάντησε αντίδραση από ένα κομμάτι του αμερικάνικου κράτους.

Η αποχώρηση των Αμερικάνων στις 7 Οκτώβρη, άφηνε τα συριοτουρκικά σύνορα με μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη 5 χιλιομέτρων. Μετά την αποχώρηση και παρά τις (ούτως ή άλλως επικοινωνιακές) κουτσαβάκικες προειδοποιήσεις του Τραμπ μέσω twitter, το τουρκικό κράτος εισέβαλε στη Ροζάβα χρησιμοποιώντας τις πολιτοφυλακές που είχε στήσει στη βόρεια Συρία. Εξαπέλυσε βομβαρδισμούς σε πόλεις και ξεσήκωσε ρεύματα μετακίνησης του ντόπιου πληθυσμού προς το νότο. Το διακηρυγμένο σχέδιο της τουρκικής εισβολής είναι η εγκατάσταση μιας «ζώνης ασφαλείας» στη βόρεια Συρία, από την οποία θα επιβλέπει τη μετεγκατάσταση 2 εκατομμυρίων Σύριων προσφύγων στη Ροζάβα, που κρατούνται αυτή τη στιγμή στα τουρκικά στρατόπεδα, μετά και τη συμφωνία της ΕΕ με την Τουρκία για τη διαχείριση του μεταναστευτικού. Πρόκειται για ένα σενάριο εθνοκάθαρσης και δημογραφικής μηχανικής, που στόχο έχει να αφανίσει με βομβαρδισμούς κι εκτοπισμούς τον κουρδικό πληθυσμό από τον τόπο του και να τον αποκόψει από τους Κούρδους της νότιας Τουρκίας.

Η συμφωνία με τον Άσαντ και οι κίνδυνοι για το μέλλον

Οι κουρδικές κοινότητες βρέθηκαν μπροστά σε μια κατάσταση, στην οποία διακυβεύονταν η ίδια τους η ύπαρξη. Μετά την

εγκατάλειψή τους από οποιαδήποτε συμμαχική βοήθεια, οι Κούρδοι αποφάσισαν να συμμαχήσουν με τις δυνάμεις του συριακού στρατού. Στο σημείο που έφτασε η κατάσταση, ήταν η μοναδική επιλογή παρά τα τεράστια ρίσκα και τις επικίνδυνες συνέπειες που μπορεί να έχει. Αυτή τη στιγμή, ο συριακός στρατός έχει παρουσία σε πόλεις όπως το Μανμπίτζ, η Αίν Ίσα και το Τιλ Τεμίρ εντός της Ροζάβα. Οι λεπτομέρειες της συμφωνίας μεταξύ της αυτοδιοικούμενης Ροζάβα και των δυνάμεων του Άσαντ δεν είναι βέβαιες και οι διαρροές είναι αντιφατικές: εκεί που συμφωνούν όλοι είναι ότι μέσα στη συμφωνία υπάρχει κάποια υπόσχεση για συνταγματική αναγνώριση της αυτονομίας της Ροζάβα. Όπως όμως έχουν μάθει οι κάτοικοι αυτών των περιοχών εδώ και έναν αιώνα, οι συμφωνίες αλλάζουν και οι συσχετισμοί των κρατών αδιαφορούν για τις κοινωνικές συνέπειες. Όσο ο συριακός στρατός πατάει πόδι στις περιοχές της Αυτοδιοίκησης, τόσο πιο επισφαλής γίνεται η θέση της Ροζάβα απέναντι στις κρατικές δυνάμεις. Με τη συμφωνία αυτή ωστόσο η τουρκική επέλαση στις περιοχές περιορίζεται, καθώς η πιθανότητα ενός συριοτουρκικού (δηλαδή και ρωσικού) πολέμου είναι χαμηλή.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκε η συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, αυτή τη φορά μεταξύ ΗΠΑ και Τουρκίας. Η συμφωνία αυτή νομιμοποιεί από την πλευρά του αμερικανικού κράτους την εισβολή της Τουρκίας και αποτελεί μία επικοινωνιακού χαρακτήρα αφορμή για να αρθούν οι οικονομικές κυρώσεις που ενέκρινε το Κογκρέσο για την Τουρκία. Για την Τουρκία είναι ευκαιρία να κατοχυρώσει τα όσα κέρδισε με την εισβολή του και πρόσχημα για να παγώσει τις εξελίξεις μέχρι την ερχόμενη Τρίτη που θα συναντηθεί με τον Πούτιν. Άλλωστε μία απλή ματιά στο κείμενο της συμφωνίας είναι αρκετή για να καταλάβει κανείς με πόση προχειρότητα γράφτηκε, ενώ ήδη η ερμηνεία του τι ακριβώς σημαίνει το κάθε ένα από τα σημεία της είναι αντικείμενο διαφωνίας. Είναι μία εκχειρίδα που προβλέπει την αυτοκατάργησή της. Με λίγα λόγια, το αμερικανικό κράτος φαίνεται να στηρίζει πλέον ξεκάθαρα την τουρκική πολιτική.

Οι συνομιλίες ανάμεσα στο τουρκικό και το ρωσικό κράτος είναι

αυτές που θα ορίσουν τους συσχετισμούς, που θα αντιμετωπίσουν οι δημοκρατικές κοινότητες της Ροζάβα. Οι ανθρώπινες κοινότητες θα χρησιμοποιηθούν για άλλη μια φορά ως διαπραγματευτικά εργαλεία. Όσο μεγαλύτερο έλεγχο αποκτά η συριακή κυβέρνηση στην περιοχή και όσο περισσότερο εξουδετερώνεται η στρατιωτική αυτάρκεια του SDF, τόσο περισσότερο ανοίγει ο δρόμος για να χρησιμοποιηθεί η περιοχή ως μέσο πίεσης ανάμεσα στις γραφειοκρατίες της Μόσχας και της Άγκυρας.

Ο πόλεμος στη Συρία είναι άλλο ένα παράδειγμα του πώς λειτουργούν και πού καταλήγουν οι στρατιωτικές διενέξεις μεταξύ των κρατών και την απειλή που εκπροσωπούν για το ανθρώπινο είδος, καθώς παλιές και αναδυόμενες δυνάμεις προσπαθούν να εμποδίσουν την ισχύ τους σε ένα ολοένα και επεκτεινόμενο κάδρο πολέμων και συγκρούσεων. Στον πόλεμο της Συρίας είδαμε ωστόσο να ξεδιπλώνεται και μία προοπτική πολιτικής αντίστασης. Στις κοινότητες της Ροζάβα οικοδομήθηκε ένα πρόταγμα, που βασιζόταν στη συμβίωση των κατοίκων τους και την αυτονομία των πολιτικών οργάνων τους, αφήνοντας στην άκρη τα εθνικιστικά αφηγήματα που εδώ και αιώνες δυναστεύουν τις σχέσεις των κοινοτήτων της περιοχής. Μέσα στο σκηνικό αταξίας και φρίκης που δημιούργησαν οι μιλιταρισμοί των κρατών, οι κοινότητες της Ροζάβα έθεσαν τη μοναδική προοπτική για την ευταξία της κοινωνικής ζωής και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Για αυτό είμαστε μαζί τους.

“Ο Καπιταλισμός σκοτώνει το μέλλον μας”, συνέντευξη με

τον Sven Wegner

Την συνέντευξη πήραν οι Γιώργος Καραθανάσης και Γιώργος Νικολακόπουλος

Εδώ και περίπου ένα χρόνο, ένα κίνημα διαμαρτυρίας ενάντια στην κλιματική αλλαγή εκφράζεται κάθε Παρασκευή, σε δεκάδες χώρες και του κόσμου και σε χιλιάδες πόλεις. Το κίνημα αυτό ξεκίνησε αποκλειστικά από μαθητές, αλλά τους τελευταίους μήνες συνομίλησε με ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Δεν θα μπορούσε να γίνει κι αλλιώς! Η ανησυχία της κοινής γνώμης, μετά τις τεράστιες καλοκαιρινές πυρκαγιές στον Αμαζόνιο και την επικοινωνιακή τους διαχείριση από την αντικλιματική συμμαχία των δεξιών λαϊκιστών Μπολσονάρο και Τραμπ, ήταν έντονη και ενίσχυσε τις φωνές όσων διαδήλωναν.

Καταμεσής της φρίκης του πολέμου στη Βόρεια Συρία, μετά την επίθεση της Τουρκίας εναντίον των Κούρδων και των Κουρδισσών της Ροζάβα, η ενασχόληση με ένα τέτοιο ζήτημα μπορεί να φαντάζει από άκαιρη έως δευτερεύουσα. Δεν είναι όμως ακριβώς έτσι. Όσο συνδεδεμένος είναι ο Καπιταλισμός με τον Ιμπεριαλισμό άλλο τόσο είναι και με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Αυτός είναι κι ένας από τους βασικούς λόγους που το κίνημα για τον αυτοκαθορισμό των Κούρδων συνδέθηκε άμεσα με τα οικολογικά κινήματα. Η Τουρκία, σε έναν πόλεμο υπόγειο και άδηλο, επέβαλε κατά καιρούς εμπάργκο νερού στις κουρδικές κοινότητες μέσω της υπερβολικής άρδευσης και της δημιουργίας φαραωνικών φραγμάτων και υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων εκτροπής στα ποτάμια που πηγάζουν από τα τουρκικά βουνά και εκβάλλουν στη Ροζάβα. Στο κείμενό του στη Βαβυλωνία ο Ercan Ayboğa, μέλος του Οικολογικού Κινήματος Μεσοποταμίας και καλεσμένος του B-Fest 6, αναφέρεται εκτενώς στα οικολογικά αυτά κινήματα της περιοχής και αξίζει όλοι να φρεσκάρουμε τη μνήμη μας.

Το δεδομένο για εμάς είναι πως το περιβάλλον δεν αντέχει άλλο Καπιταλισμό. Η αλήθεια είναι, βέβαια, πως παρά το γεγονός πως

συμμετέχουμε με όλες μας τις δυνάμεις στα εγχώρια οικολογικά ζητήματα που έχουν αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια, από τα πιο μαζικά μέχρι και αυτά που δεν τράβηξαν ποτέ πάνω τους την προσοχή -είτε της κοινής γνώμης είτε των κινημάτων-, το πρόσφατο κίνημα για το κλίμα δεν το πήραμε και τόσο «ζεστα». Αποφασίσαμε λοιπόν να συζητήσουμε τους προβληματισμούς μας με τον **Sven Wegner**, σύντροφο από το δίκτυο Beyond Europe, που ζει στη Δρέσδη. Ο Sven είναι η επιτομή του ακτιβιστή. Ένας άνθρωπος συγκροτημένος πολιτικά με έντονη κοινωνική παρέμβαση, που κατά καιρούς παρακολουθεί από πολύ κοντά διάφορα κινήματα τα οποία ξεπηδούν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο Sven ήταν μαζί μας σχεδόν όλο τον προηγούμενο μήνα, καθώς ήρθε για την αντιφασιστική διαδήλωση του Σεπτέμβρη, τη μεγάλη πορεία αλληλεγγύης των προσφυγικών καταλήψεων αλλά και την επέτειο της δολοφονίας του Ζακ. Μεταξύ άλλων, μας παρακίνησε πολλάκις να εμπλακούμε στις συγκεντρώσεις της Παρασκευής (Fridays for Future) για το κλίμα και μέσα από αρκετές συζητήσεις για το αν αυτό το κίνημα αποτελεί ένα greenwashing του Καπιταλισμού ή μια νέα προοπτική, προέκυψε η παρακάτω σύντομη συνέντευξη.

B: Πες μας λίγα λόγια για το Fridays for Future: πότε, πού, από ποιους ξεκίνησε και κάτω από ποιες συνθήκες δημιουργήθηκε.

SW: Όλα άρχισαν από πρωτοβουλία ενός ατόμου, της Greta Thunberg, η οποία αποφάσισε να ξεκινήσει «απεργία» κάθε Παρασκευή, έξω από το σουηδικό κοινοβούλιο, κάτι το οποίο τράβηξε την προσοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των σόσιαλ μίντια, με αποτέλεσμα να περάσει και εκτός συνόρων, στη Γερμανία. Ανήλικοι μαθητές, μικρά παιδιά, ξεκίνησαν να διοργανώνουν τέτοιου είδους «απεργίες» αλλά και διαφορετικές δράσεις, οργανώνοντας τις κινητοποιήσεις τους μέσω facebook και whatsapp, δημιουργώντας μια ευρεία συνεννόηση μέσω διαδικτυακών συνελεύσεων και με τη χρήση όλων αυτών των σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας. Δεν μπορώ να πω αν αυτό είναι κάτι καλό ή κακό, αλλά έτσι αποφάσισαν να έρθουν σε επαφή, μέσω των σόσιαλ μίντια.

B: Ποια θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι τα ζητήματα που

θέλουν να αναδείξουν, για ποιους λόγους κινητοποιούνται και τι συζητάνε στις διαδικτυακές συνελεύσεις τους;

SW: Μπορώ να μιλήσω βασικά για τη Γερμανία, διότι στη Δρέσδη συμμετείχα από την αρχή στις συνελεύσεις τους. Δεν παρενέβην σχετικά με το περιεχόμενο που έβαζαν, προσπάθησα περισσότερο να τους βοηθήσω να οργανώσουν τις κινητοποιήσεις τους, να έρθουν σε επαφή με τους ομιλητές που ήθελαν και τους συμβούλευα σχετικά με το πώς να χειριστούν την αστυνομία. Όχι βέβαια να τους κατευθύνω προς μια συγκεκριμένη κατάσταση. Συνδυάζουν πολλά αιτήματα, απαιτούν πολλά από την κυβέρνηση, κάτι που για μένα επιδέχεται συζήτηση και κριτική. Αλλά αυτά τα παιδιά είναι στους δρόμους, γιατί αισθάνονται ότι απειλείται το μέλλον τους. Βλέπουν ότι αν δεν επέλθει μια ριζική αλλαγή συνολικά στον τρόπο με τον οποίο ζούμε οι άνθρωποι, και σε μεγαλύτερη κλίμακα στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο ανθρώπινος πολιτισμός, δεν υπάρχει πια μέλλον για εμάς. Κι αυτή είναι η πρώτη γενιά, τουλάχιστον στο βόρειο ημισφαίριο, που θα επηρεαστεί άμεσα από την κλιματική αλλαγή. Όχι εγώ, που είμαι 35 χρονών και πιθανότατα θα προλάβω να γεράσω, αλλά αυτά τα παιδιά και τα παιδιά τους που θεωρούν ότι δεν θα έχουν μέλλον. Γι' αυτό το αντιμετωπίζουν ως ένα ριζικό πρόβλημα, γι' αυτό ενδιαφέρονται τόσο πολύ να σταματήσουν την κλιματική αλλαγή, γι' αυτό απαιτούν πράγματα από τους πολιτικούς. Αλλά νομίζω ότι σιγά-σιγά οι μαθητές ριζοσπαστικοποιούνται. Στη Γερμανία είχαμε ένα νομοσχέδιο για την κλιματική αλλαγή που ήταν ανέκδοτο, ακόμα και τα συντηρητικά μέσα ενημέρωσης, ακόμα και η αγορά αναγνωρίζουν ότι είναι ηλίθιο. Επομένως, πιστεύω ότι οι μαθητές σιγά-σιγά αρχίζουν και καταλαβαίνουν τη ματαιότητα του να στρέφουν τις απαιτήσεις τους στην κυβέρνηση και θα αναγκαστούν να στραφούν στην άμεση δράση, σε μέσα πολιτικής ανυπακοής, σε διαφορετικές κλίμακες. Αυτή η αλλαγή έχει αρχίσει να είναι εμφανής.

Το τελευταίο κάλεσμα για «απεργία» δεν καλούσε μόνο μαθητές και μικρά παιδιά, αλλά απευθυνόταν σε όλους.

Κι αυτό είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον, διότι στη Γερμανία οι πολιτικές απεργίες απαγορεύονται από την εποχή του τρίτου Ράιχ και του ναζιστικού καθεστώτος. Τα σωματεία, ακόμα και σήμερα, λένε στα μέλη τους να μην απεργούν, γιατί οι απεργίες είναι πολιτικές και ρισκάρουν τις δουλειές τους. Επομένως αυτό που κάνουν αυτά τα παιδιά είναι πολύ σημαντικό, διότι θεσμίζουν μέσω της πράξης τους, χωρίς πιθανότατα να γνωρίζουν την προϊστορία, μια πολιτική απεργία η οποία έχει τεράστια απήχηση στην κοινωνία. Αυτό είναι κάτι πολύ καινούριο, κάτι το οποίο τα αριστερά κινήματα δεν είχαν ποτέ τις τελευταίες δεκαετίες.

Όλες οι πλευρές φυσικά προσπαθούν να συμμετέχουν στις κινητοποιήσεις, να τις αλλάξουν. Υπάρχουν ακόμα και οι Entrepreneurs for Future. Εάν συμμετέχει η οικονομία σε μια κινητοποίηση, πόσο επικίνδυνη μπορεί να είναι για την οικονομία και τον καπιταλισμό; Υπάρχουν, όμως, και προσεγγίσεις από αριστερές οργανώσεις, τροτσκιστές, το Beyond Europe, που δε θέλουν απλά να συμμετέχουν, αλλά τους ενδιαφέρει βαθιά και ουσιαστικά το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Υπήρξαν αντιδράσεις σε αυτό. Η νεολαία του Πράσινου Κόμματος διακήρυττε ότι οι αριστεροί προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τις κινητοποιήσεις προς όφελος των δικών τους σκοτεινών αντικαπιταλιστικών κινήτρων, ενώ δεν ενδιαφέρονται για το περιβάλλον και την οικολογία. Αλλά για εμάς, το καπιταλιστικό σύστημα, ο τρόπος με τον οποίο παράγουμε και καταναλώνουμε, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την κλιματική αλλαγή και όλες τις υφές της. Στην αρχή οι μαθητές ακολουθούσαν τη γραμμή των συντηρητικών και δεν άφηναν πιο ριζοσπαστικές ομάδες να συμμετέχουν. Ωστόσο, αυτό άλλαξε τελευταία. Στην τελευταία και μεγαλύτερη κινητοποίηση συμμετείχε η Παρεμβατική Αριστερά, η Ende Gelände -πρωτοβουλία ενάντια στις εξορύξεις με πλούσιο ακτιβιστικό παρελθόν- και η UmsGanze. Όλοι αυτοί έχουν φτιάξει μια συμμαχία με τους μαθητές του Fridays for Future και γίνονται διαρκώς συζητήσεις για το πώς οι παρεμβάσεις θα αποκτήσουν περισσότερο αντικαπιταλιστικό χαρακτήρα. Αυτό που πρέπει εμείς να κάνουμε στην συνέχεια, είναι να θέτουμε πιο ριζοσπαστικές ερωτήσεις

και να βοηθάμε τον κόσμο μέσα σε αυτά τα κινήματα να διερωτάται επίσης.

B: Θα μπορούσαμε να βρούμε κάποια σύνδεση ή να εντοπίσουμε τις ρίζες αυτού του κινήματος στα αντικαπιταλιστικά και αντιπυρηνικά κινήματα και στα κινήματα κατά της παγκοσμιοποίησης των αρχών του 21ου αιώνα; Υπάρχει επίσης χώρος στο Fridays for Future για τους ανθρώπους που προέρχονται από τα αντιεξουσιαστικά κινήματα, τη στιγμή που αυτή η καμπάνια στηρίζεται μεταξύ άλλων και από χριστιανικές νεολαίες ή ακόμα και τον ίδιο τον Μακρόν; Μπορούν αντιεξουσιαστές να συμμετέχουν και να το ριζοσπαστικοποιήσουν;

SW: Φυσικά υπάρχει σύνδεση με τα οικολογικά κινήματα, για παράδειγμα στη Γερμανία των δεκαετιών του 1970 και του 1980 όπου έγιναν τεράστιες κινητοποιήσεις ενάντια στα πυρηνικά εργοστάσια, με τα αντιμιλιταριστικά κινήματα που ακολούθησαν, καθώς και με τα κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση της δεκαετίας του 1990 και του 2000. Νομίζω ότι αυτό που πρέπει να κάνουμε αρχικά, είναι να μοιραστούμε την ιστορία αυτών των κινήματων με τους μαθητές, γιατί για παράδειγμα στη Δρέσδη οι μαθητές δεν γνωρίζουν τίποτα γι' αυτά. Πιστεύουν ότι είναι το πρώτο και μεγαλύτερο οικολογικό κίνημα στην ανθρώπινη ιστορία. Αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια, έχουν υπάρξει πολλά κινήματα κοινωνικής οικολογίας και κοινωνικών αντιστάσεων πριν από αυτούς. Πρέπει να τους μιλήσουμε γι' αυτά, για να δημιουργήσουμε μια σύνδεση και μια κοινή αφήγηση γύρω από αυτούς τους αγώνες. Πρέπει να τους προσεγγίζουμε με άμεσο τρόπο, να πηγαίνουμε στις συναντήσεις των νέων ανθρώπων που ενδιαφέρονται γι' αυτά τα ζητήματα και να παρεμβαίνουμε με τα αντιεξουσιαστικά χαρακτηριστικά μας. Για μένα η προσέγγιση σε αυτές τις συναντήσεις ήταν αρχικά να προσφέρω βοήθεια, όχι να τους λέω πώς να φέρονται και τι πρέπει να κάνουν, για να δημιουργηθεί μια ουσιαστική σύνδεση και μια εμπιστοσύνη, ώστε μετά να έρθει και ο διάλογος. Δεν μπορούμε να τους απορρίπτουμε, επειδή δεν έχουν εξαρχής τα αντικαπιταλιστικά χαρακτηριστικά που θα θέλαμε. Πρέπει να πείθουμε τους

ανθρώπους, να τους κερδίζουμε· αυτός είναι ο σκοπός του αγώνα μας. Θα έλεγα ότι ένα πρόβλημα για τους χώρους μας πανευρωπαϊκά είναι ότι ζούμε σε μια φούσκα και για να παρέμβουμε σε αυτά τα κινήματα θα πρέπει να σπάσουμε τη φούσκα και να αρχίσουμε και πάλι να μιλάμε με τους ανθρώπους. Μπορείς να διακρίνεις ήδη ότι το έδαφος είναι εύφορο από τα συνθήματα τους. «Αλλαγή συστήματος, όχι κλιματική αλλαγή», είναι κάτι που δεν σταματάμε να ακούμε από την Greta Thunberg μέχρι τα παιδιά στη Γερμανία. Είναι άνθρωποι που ενδιαφέρονται να ακούσουν και να μάθουν, εφόσον δεν το κάνεις αυτό με όρους δασκάλου-μαθητή, από τα πάνω προς τα κάτω, αλλά με σεβασμό, από ακτιβιστή σε ακτιβιστή. Έχουμε μια πλούσια ιστορία, από τον Μάρεϊ Μπούκτσιν και την κοινωνική οικολογία, στα κουρδικά κινήματα με τα οποία συνδέθηκε και τη σκέψη του Αμπντουλάχ Οτσαλάν.

Πρέπει να χτίσουμε πάνω σε αυτή μας την ιστορία και να την κάνουμε ξεκάθαρη, για να μπορέσουμε ακριβώς να διαχωριστούμε από τον Μακρόν και τις χριστιανικές νεολαίες. Όσα είπατε είναι αλήθεια, ωστόσο σε κανέναν δεν απαγορεύεται η συμμετοχή σε αυτό το κίνημα. Αυτό που έχει ενδιαφέρον βέβαια, είναι ότι η νέα ακροδεξιά αρνείται την κλιματική αλλαγή. Από τον Τραμπ μέχρι το AfD στη Γερμανία, υπάρχει αυτή η τάση των αρνητών της κλιματικής αλλαγής, ενώ φιλελεύθερα οικολογικά κόμματα παρότι δεν την αρνούνται, υποστηρίζουν ότι μπορούμε να συνεχίσουμε να παράγουμε με τους ίδιους ρυθμούς, απλά θα πρέπει να περάσουμε από τον φορντισμό σε μια παραγωγή on-demand, ευαγγελιζόμενοι μια συνεχή εξέλιξη του καπιταλιστικού συστήματος. Υπάρχει επίσης και μια τρίτη τάση, αυτή του οικο-φασισμού, που υποστηρίζει ότι η λύση για την κλιματική αλλαγή είναι να μειωθεί ο πληθυσμός των ανθρώπων και, βασισμένος σε ιμπεριαλιστικά κατάλοιπα, ρίχνει την ευθύνη στους Αφρικανούς που γεννάνε πολλά παιδιά, προτείνοντας να τους στερώνουμε ή να τους αφήνουμε να πεθαίνουν. Θα έλεγα ότι παρότι η πιο ισχυρή αριθμητικά τάση είναι αυτή της άρνησης της κλιματικής αλλαγής, η πιο επικίνδυνη είναι η νεοφιλελεύθερη αφήγηση και απέναντι σε αυτή θα πρέπει να δημιουργήσουμε μια ρητορική που

θα βασίζεται και θα ενισχύει μια λογική σύνδεση μεταξύ καπιταλιστικής παραγωγής και κλιματικής αλλαγής.

Για να μπορούμε να λέμε ότι χρειαζόμαστε ένα νέο οικονομικό και πολιτικό σύστημα, όχι πράσινη ενέργεια και Green Deals αλλά αντικαπιταλισμό και άμεση δημοκρατία.

Σε όλα τα κινήματα υπάρχουν άνθρωποι από διαφορετικές αφετηρίες. Δε θεωρώ ότι είναι σωστό, επειδή κάπου συμμετέχουν άνθρωποι που δεν είναι ριζοσπαστικοί, να αποχωρούμε από το κίνημα στο σύνολό του, κάτι που κάνουμε κατά κόρον, αφήνοντας όλο τον χώρο σε ρατσιστές και συντηρητικούς για να κάνουν τη δουλειά τους. Η θεωρία και η πράξη γίνονται πιο αιχμηρές στη δράση και αυτή είναι η λύση για εμάς. Θα πρέπει να τα παράγουμε και τα δύο συμμετέχοντας σε αγώνες και όχι να καθόμαστε πίσω και να παρακολουθούμε επειδή δε μοιράζονται όλοι τις απόψεις μας.

B: Τα κατά τόπους οικολογικά κινήματα στο παρελθόν, όπως ήδη ανέφερες, έχουν πλούσια εμπειρία και γνώση γύρω από τα οικολογικά ζητήματα, εμπειρία και γνώση που συχνά οδήγησαν σε συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις γύρω από τη διαχείριση των ζητημάτων αυτών. Θεωρείς πως είναι βήματα προς τα πίσω το να επιστρέψουμε σε μια απλούστερη και γενικότερη αφήγηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή; Οφείλουμε να προσπαθούμε να ριζοσπαστικοποιούμε αυτό το κίνημα ή αρκεί να συμμετέχουμε σ' αυτό, με βάση τους αρχικούς τρόπους συγκρότησής του, για όσο αυτό κρατήσει;

SW: Αρχικά ελπίζω αυτό το κίνημα να διαρκέσει για πολύ ακόμα γιατί εδώ τίθεται το ζήτημα της ίδιας μας της ύπαρξης! Περαιτέρω, ελπίζω πως το κίνημα αυτό θα μπορέσει να ριζοσπαστικοποιηθεί και από μόνο του, όχι μόνο στο επίπεδο των ειρηνικών ή μη διαδηλώσεων αλλά και στο επίπεδο της θεωρίας και των ερωτήσεων που θέτει. Για μένα ωστόσο δεν είναι πίσω βήματα. Γιατί, καμιά φορά, αυτά τα οικολογικά κινήματα που ανέφερες ήταν τόσο εστιασμένα στις λεπτομέρειες, τόσο

εστιασμένα σε τεχνικά ζητήματα, που καταντούσαν να βλέπουν το δέντρο και όχι το δάσος. Αυτό για μένα είναι βήμα μπροστά, διότι έχουμε ένα παγκόσμιο πρόβλημα στο οποίο δεν μπορείς να δώσεις λύση, αν σε ενδιαφέρει μόνο το πρόβλημα της αυλής σου. Το πρόβλημα, όπως έχουμε δει με τα επιμέρους κινήματα, είναι πως όταν κερδίσουν ή στην κακή περίπτωση εξασθενίσουν, ο κόσμος σταματάει να αγωνίζεται και όλοι συνεχίζουν τις ζωές τους όπως και πριν. Επειδή λοιπόν αυτό είναι ένα παγκοσμιοποιημένο κίνημα εξ ορισμού, είναι μια εξαιρετική ευκαιρία να ξεπεραστεί αυτή η λογική του «not in my backyard», που είχαν τα κινήματα κατά των μεγάλων υποδομών και τα αντιπυρηνικά κινήματα του παρελθόντος. Η σύνδεση από το τοπικό στο παγκόσμιο είναι τρομερά σημαντική, για να προχωρήσουμε τα πράγματα προς την κατεύθυνση που θέλουμε. Κι αυτό είναι κάτι που τίθεται ξεκάθαρα σε αυτό το κίνημα, η σύνδεση του με τις εξορύξεις υδρογονανθράκων, με την καταστροφή των τροπικών δασών, το λιώσιμο των πάγων στη Γροιλανδία και τις πυρκαγιές στη Σιβηρία και τον Αμαζόνιο. Ο παγκόσμιος χαρακτήρας του κινήματος αυτού είναι γεγονός κι αυτό είναι καλό, επομένως διαφωνώ ότι πρόκειται για πίσω βήματα. Με την προϋπόθεση φυσικά ότι εμείς θα κάνουμε αυτά που είπα πριν, θα δώσουμε αυτά τα «μαθήματα» ιστορίας και θα δημιουργήσουμε σύνδεσή μας με τους μαθητές.

Οι μαθητές αυτοί έχουν ήδη στην ατζέντα τους το ζήτημα της αποανάπτυξης, του ποιος παράγει, πόσο, γιατί και για ποιον.

Κι αυτό ωστόσο ενέχει μια νεοφιλελεύθερη παγίδα, αυτή της αποκλειστικής ευθύνης του καταναλωτή, στην οποία πολλοί από αυτούς πέφτουν και λένε «σταμάτα να τρως κρέας», «σταμάτα να πετάς με αεροπλάνα» κ.ο.κ. Αυτό μπορεί να οδηγήσει απλά σε εξουσιαστικές νομοθεσίες, επομένως δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση κοινωνική απάντηση. Αν βάλεις φόρους στα πάντα, οι πλούσιοι θα μπορούν και πάλι να τα αγοράζουν και όλα θα θεωρούνται προϊόντα πολυτελείας, τα οποία οι πιο φτωχοί δε θα μπορούν να αγοράζουν. Κι αυτό εμπίπτει στη νεοφιλελεύθερη αφήγηση ότι «είσαι ο μάνατζερ του εαυτού σου». Το ίδιο

συμβαίνει κι εδώ, με την κακή έννοια, είσαι ο «μεγαλομέτοχος» του προσωπικού σου κεφαλαίου. Κι οι νέοι άνθρωποι επηρεάζονται από αυτό. Εγώ γεννήθηκα στην ανατολική Γερμανία όπου όλοι επηρεαστήκαμε από τις σοσιαλιστικές ιδέες, και ακόμα και αν απεχθάνομαι τον ολοκληρωτισμό κάθε είδους, εμείς επηρεαστήκαμε από την ιδέα ότι δεν χρειάζεται όλα να έχουν τιμή. Μιλάμε λοιπόν για μια σύγκρουση μεταξύ του συλλογικού και του ατομικισμού ο οποίος είναι εργαλείο του φιλελευθερισμού, και ως κάτι που επηρεάζει τους νέους ανθρώπους, οφείλουμε να το αλλάξουμε. Φυσικά έχει να κάνει και με τον υπερκαταναλωτισμό αλλά πρέπει να απορρίψουμε την ιδέα ότι η μοίρα ολόκληρου του πλανήτη επαφίεται στις πλάτες ενός ανθρώπου. Είναι ένα συλλογικό ζήτημα και πρέπει να βρούμε μια συλλογική λύση.

B: Θα έλεγες ότι το κίνημα αυτό έχει επιφέρει κάποια αλλαγή στις στάσεις της κοινωνίας;

SW: Όλοι τους το εκτιμούν. Ακόμα και οι συντηρητικοί πολιτικοί, κάτι που είναι επικίνδυνο! Λένε «αλλαγή συστήματος, όχι κλιματική αλλαγή» και η Μέρκελ λέει «τα παιδιά έχουν δίκιο». Πώς γίνεται αυτό; Είναι περίεργο, ωστόσο, από την αρχή ενός κινήματος να τραβάει τόσο πολύ την προσοχή· έχουν πάρει πολύ θετικά σχόλια. Και τώρα όταν οι κινητοποιήσεις ριζοσπαστικοποιούνται και αρχίζουν να αμφισβητούν το ίδιο το σύστημα, βλέπεις πολιτικούς να παίρνουν πίσω πράγματα, να λένε πώς οι μαθητές δεν γνωρίζουν, είναι ανενημέρωτοι και ριζοσπαστικοί, ακολουθούν προπαγάνδες ενώ δεν έχουν ιδέα για το ζήτημα, τέτοια πράγματα. Συνολικά όμως θα έλεγα ότι συνομιλούν πολύ μαζί τους, ειδικά σε τοπικό επίπεδο, δήμαρχοι καλούν μαθητές, αλλά και σε παγκόσμιο, η Greta Thunberg επισκέφτηκε μέχρι και το Κογκρέσο. Καταλαβαίνουμε, επομένως, ότι αυτοί που έχουν την εξουσία φοβούνται πολύ αυτά τα κινήματα και τις τελευταίες δεκαετίες έχουν αναπτύξει τακτικές για να τα ενσωματώνουν στο καπιταλιστικό σύστημα. Συνέβη και στο κίνημα του Μάη του '68, που οδήγησε στην υπερπήδηση του φορντισμού και σε ένα άλλο καπιταλιστικό μοντέλο παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων, με ένα φιλελεύθερο προφίλ όπου η

εστίαση έφυγε από τις εταιρείες που παράγουν και μεταπήδησε στα δίκτυα διανομής και τις υποδομές και τον τριτογενή τομέα, τουλάχιστον στο βόρειο ημισφαίριο, γιατί στην περιφέρεια η παραγωγή γίνεται ακόμα λες και είμαστε στο 1910!

Απομακρύνθηκα λίγο από την ερώτηση, αλλά θέλω να εστιάσω στον κίνδυνο που ελλοχεύει στο ότι από την αρχή υπήρξε τεράστια αποδοχή αυτού του κινήματος, από όλα τα μίντια και τα κανάλια. Γιατί θεωρώ ότι όταν δεν σε αποδέχονται αυτά τα μέσα, εκπαιδεύσαι περισσότερο στον σκεπτικισμό γύρω από τα ζητήματα, και προς αυτό τον σκεπτικισμό πρέπει να ωθήσουμε και αυτό το κίνημα, γύρω από την πηγή αυτών των προβλημάτων, αλλιώς τίποτα δε θα αλλάξει. Η κατάσταση είναι ρευστή προς το παρόν, το κίνημα αυτό δεν βρίσκει καμία αντίσταση, όλες οι πόρτες είναι ανοιχτές και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα στο τέλος να ενσωματωθεί. Αλλά υπάρχει επίσης και η πιθανότητα να δημιουργηθεί μια νέα γενιά ριζοσπαστικών οικολόγων, με οξυμένες αντικαπιταλιστικές σκέψεις.

Η Rojava είναι σπορά ελευθερίας κι όχι εθνικισμού

του Μηνά Μπλάνα

Την τελευταία εβδομάδα έχει ξεκινήσει η επίσημη πολεμική επίθεση από το Τούρκικο κράτος στην περιοχή της Βορειοανατολικής Συρίας, όπου βρίσκεται το Δυτικό Κουρδιστάν ή

αλλιώς Rojava. Δεν είναι η πρώτη των τελευταίων χρόνων, αφού κατά το προηγούμενο έτος (17 Μαρτίου του 2018) εκκενώθηκε και πολιορκήθηκε, με την συμβολή και παραστρατιωτικών φονταμενταλιστικών ομάδων, και το Afrin που άνηκε στην Δημοκρατική Ομοσπονδία της Βόρειας Συρίας, όπως έχουν ονομάσει οι Κούρδοι και οι Κούρδισες το χωρικό σύνολο των αυτόνομων κοινοτήτων τους.

Όλος αυτός ο τούρκικος επεκτατισμός και η αναληψία της πολεμικής μηχανής φαίνεται πως ξυπνάει σε κάποιους/ες στην χώρα όλα τα εθνικιστικά ένστικτα που, φυσικά, προϋπάρχουν στην ελληνική κοινωνία για την Τουρκία. Ένα αφήγημα που σου μαθαίνει να μισείς τον Άλλο, με βάση το μύθευμα του Έθνους-Κράτους στο οποίο τυχαίνει να έχεις γεννηθεί και το οποίο έχει φτιαχτεί για να συντηρεί το εθνικό φαντασιακό, δημιουργώντας ένα τεχνητό μίσος για τους απλούς ανθρώπους των γειτόνων-κρατών της κάθε χώρας. Εδώ παράλα αυτά δεν θα επιχειρηθεί να αποδομηθεί ακριβώς αυτό το δημιούργημα, αλλά το γιατί η αλληλεγγύη στην Rojava και το τι πρεσβεύει αυτή είναι εξ ολοκλήρου αντίθετη με αυτές τις φωνές.

Ένα είναι το δεδομένο και το αδιαμφισβήτητο γεγονός. Σε κάθε πόλεμο, πέρα από τις γεωπολιτικές αναλύσεις για τα κράτη, η μόνη που πλήττεται πραγματικά από αυτόν είναι η κοινωνία. Χιλιάδες νεκροί κι ακόμα περισσότεροι εκτοπισμένοι άνθρωποι από τα μέρη τους, οι οποίοι θα συναντήσουν πάλι τον θάνατο είτε από την Ε.Ε στα σύνορα, στα κέντρα κράτησης και στις θάλασσες της, είτε μέσα στο τούρκικο κράτος από ρατσιστικά πογκρόμ, την πείνα, την ατελείωτη εκμετάλλευση. Μία κατάσταση που συντηρείται και από την συμφωνία Ε.Ε – Τουρκίας.

Και οι πρώτοι/ες που δεν θα τους δεχτούν στην χώρα τους, δεν είναι άλλοι/ες από όσους/ες απ' αυτούς/ες τώρα μπορεί να λυπούνται και να εξάπτονται για τον Τούρκικο στρατό κι άλλες κινήσεις στήριξης των πεπραγμένων του. Είναι οι ίδιοι/ες που θα μιλήσουν για αλλοίωση του πληθυσμού και του πολιτισμού της Ελλάδας, ουρλιάζοντας για τους αλλόθρησκους, την ίδια στιγμή που μιλάνε για το ISIS και παρόμοια καθεστώτα με απαξίωση και

χλεύη λες και διαφέρει το σκεπτικό μεταξύ τους. Οι ίδιοι/ες που αναρωτιούνται άλλες φορές από μέσα τους κι άλλες δυνατά: «Γιατί να μην έχουμε κι εμείς έναν ηγέτη σαν τον Ερντογάν»; Γιατί αυτό είναι που ονειρεύονται. Ένα ολοκληρωτικό κράτος υπό την κηδεμονία ενός «ατσάλινου» ηγέτη που να πρεσβεύει τα «εθνικά ιδεώδη», ενώ αυτοί/ες θα δουλεύουν και θα ζούνε σε συνθήκες εξαθλίωσης μέσα στην καταπίεση και στις φυλακίσεις για όποιον/α τολμήσει να σηκώσει κεφάλι και να πει κάτι αντίθετο από το καθεστώς (χαρακτηριστικά οι Κούρδοι/ισες φυλακίζονται και για το γεγονός ότι μιλάνε την γλώσσα τους). Τελικά πόσο διαφέρουν από αυτό που κρίζουν και θέλουν να σκοτώσουν;

Η Rojava, πάντως, αποτελεί ακριβώς το αντίθετο! Κι αυτό να το έχουν στο νου τους οι τυχόν εθνικόφρονες, που σκίζουν τα ιμάτια τους για την Τουρκία. Το εγχείρημα των αυτόνομων κοινοτήτων ξεκίνησε εν μέσω του Συριακού εμφυλίου πολέμου, έπειτα από αρκετές δεκαετίες σκληρής κοινωνικής διεργασίας για όσους/ες το υποστήριζαν. Διαβάζουμε για παράδειγμα σε συνέντευξη Κούρδισας πως όταν πριν κάποια χρόνια πήγαιναν σε σπίτια για να μιλήσουν στον κόσμο για τέτοιες ιδέες τους έπαιρναν μέχρι και με τις πέτρες. Κι όμως σε πείσμα του πολέμου, των μεγαλεμπόρων, των κύριων κατόχων των μέσων παραγωγής και των πατριαρχικών προτύπων της Μέσης Ανατολής, γεννήθηκε ένα σύστημα με αναβαθμισμένο το ρόλο του γυναικείου φύλου και με απόλυτο σεβασμό σε αυτό, με βάση την οικολογία - τον σεβασμό του ανθρώπου πάνω στην φύση και την αρμονική συνύπαρξη με αυτή- που συνεπάγεται την αυτάρκεια και την άμεση δημοκρατία ως μέθοδο αποφάσεων για τις περισσότερες πτυχές της ζωής των ανθρώπων εκεί..

Κι αυτό συνέβη με τον Οτσαλάν, ο οποίος μέχρι και σήμερα βρίσκεται στην φυλακή, σε πλήρη απομόνωση έπειτα από το «δωράκι» του Ελληνικού κράτους στην Τουρκία, να στρέφεται από την παραδοσιακή Μαρξιστική-Λενινιστική προσέγγιση για το Έθνος-Κράτος στον κομμουνισμό του Murray Bookchin και στις κοινότητες των Zapatistas, διατυπώνοντας τον Δημοκρατικό

Συνομοσπονδισμό ως μία διέξοδο για το πολύπαθο κουρδικό ζήτημα και προτάσσοντας μία κοινότητα με σκοπό την γυναικεία χειραφέτηση και πέρα από κάθε εθνικισμό. Ας αναλογιστεί ο καθένας και η καθεμιά μας την ύπαρξη της Rojava, η οποία φιλοξενούσε αρκετές διαφορετικές εθνικότητες και θρησκείες πριν τις επιθέσεις, σε μία περιοχή όπως η Μέση Ανατολή όπου το θρησκευτικό και πατριαρχικό στοιχείο είναι έντονο. Κι αυτό είναι που θέλουν να συντρίψουν. Την ζωή και την ελευθερία μπροστά στον θάνατο και την καταπίεση.

Το μόνο κοινό, λοιπόν, των κάθε λογής εθνικιστών σχετικά με την κατάσταση στην Βορειανατολική Συρία είναι ο πόλεμος και τα όπλα του τούρκικου κράτους. Ο επεκτατισμός που ζηλεύουν, οι μειονότητες που θέλουν να θάψουν, οι ύμνοι για τόλμη και «ανδρεία» προς τους στρατιώτες και οι μεγάλοι Ηγέτες και Αρχηγοί. Ο φασισμός δεν κρύβεται μόνο πίσω από συγκεκριμένα σύμβολα αλλά διαχρονικά πίσω από τα εθνικά εμβλήματα και τις εθνικές σημαίες, το μίσος για τον Άλλο, τον αλλόθρησκο, τον διαφορετικής εθνικής καταγωγής, χρώματος, φυλής, σεξουαλικής προτίμησης, τον φτωχό. Και δεν θα καταπιεί μόνο αυτούς αλλά και την ίδια την κοινωνία μέσα σε ένα καθεστώς ανελευθερίας, καταπίεσης και θανάτου. Γιατί μόνο αυτά έμαθε να σπέρνει ο εθνικισμός και το κράτος. Θάνατο, πόλεμο, προσφυγιά, καταπίεση και εκμετάλλευση.

Και μπορεί ανά την υφήλιο τα κράτη να σιωπούν μπροστά στον θάνατο που επιφέρουν οι στρατοί τους και τα γεωπολιτικά, ενεργειακά και όχι μόνο, συμφέροντά τους, όμως οι Κούρδοι και οι Κούρδισες πρέπει να ξέρουν πως οι κοινωνίες, οι οποίες αυτές τις ημέρες κατέκλυσαν δυναμικά τους δρόμους της Ευρώπης είναι μαζί τους, στο πλευρό τους με όσες δυνάμεις έχουν. Όπως και οι Τούρκοι που διαδηλώσαμε μαζί και βρίσκονται ανά χιλιάδες αυτή τη στιγμή έγκλειστοι στις φυλακές της Τουρκίας.